Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky Zdraví pro všechny v 21. století - zpráva o plnění dílčích úkolů a aktivit za rok 2009

Obsah:

Realizační postupy ke splnění dílčích úkolů a aktivit Zdraví 21, u kterých má MŠMT zodpovědnost za jejich splnění 3
Realizační postupy ke splnění dílčích úkolů a aktivit Zdraví 21, u kterých MŠMT spolupracuje na jejich splnění 27
Příloha č. 1 45
Vybrané semináře DVPP (dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) organizované ostatními přímo řízenými organizacemi MŠMT v roce 2009 k programu Zdraví 21
Příloha č. 2 47
Vybrané finanční náklady MŠMT v roce 2009 na program Zdraví 21

Shrnutí:

MŠMT předkládá každoročně zprávu o plnění programu Zdraví 21 jako podklad pro komplexní zprávu Ministerstva zdravotnictví za všechny zúčastněné resorty. Současně navrhuje tento program aktualizovat a zkrátit. Řada úkolů pro MŠMT se opakuje a rozsáhlost programu znesnadňuje jeho praktické využití. Ve zprávách za roky 2007 - 2009 MŠMT proto maximálně zkrátilo text, využívá hypertextové odkazy na další materiály nebo přímo odkazuje na zprávy MŠMT za předchozí období, v nichž jsou popsány stálé mechanismy a struktury platné i pro rok 2009. Při opakování údajů při plnění aktivit – například u naprosté většiny aktivit týkajících se oblasti vzdělávání - je nutné zdůraznit, že problematika je zařazena do rámcových vzdělávacích programů nebo poradenství ve školách. Jsou tedy uvedeny pouze hypertextové odkazy na dokumenty a případně na předchozí zprávy, v nichž je problematika stručně popsána, nebo odkaz na jinou aktivitu. V materiálu nejsou uváděny aktivity, jejichž termín splnění již uplynul, není-li k tomu zvláštní důvod. Většinou jsou však tyto aktivity řešeny dále v rámci jiných vládních usnesení.

Komplexní program Zdraví 21 plní resort školství, mládeže a tělovýchovy především v oblasti výchovy a vzdělávání, výzkumu, tělovýchovy a sportu. S těmito základními oblastmi souvisí řada navazujících systémových činností, jako je například legislativa, další vzdělávání pedagogických pracovníků, dotační programy atp., v nichž jsou aktivity a úkoly programu Zdraví 21 začleněny.

Rok 2009 je v oblasti vzdělávání charakterizován probíhající kurikulární reformou, významně podpořenou z evropských strukturálních fondů. Rámcové vzdělávací programy, které stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, obsahují i podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů, hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů a dále jsou závazným základem pro stanovení výše přidělovaných finančních prostředků.

Uplatňování předpisů v praxi, průběh a výsledky vzdělávání zjišťuje a hodnotí Česká školní inspekce. Pracovníci české školní inspekce byli proškoleni v metodice zjišťování

a hodnocení kvality Výchovy ke zdraví na všech stupních škol, a to jak podle schválených rámcových vzdělávacích programů, tak podle platných učebních osnov.

Vysoké školy postupují podle akreditovaných programů a připravují učitele pro výuku podle rámcových vzdělávacích programů. S pregraduální přípravou úzce souvisí i další vzdělávání, které je uskutečňováno na vysokých školách, samostudiem, v zařízeních dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních na základě akreditace udělené ministerstvem. (Přehled o vybraných seminářích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti výchovy ke zdraví organizovaných ostatními přímo řízenými organizacemi MŠMT je v příloze č. 1.)

MŠMT se v roce 2009 soustředilo na metodiku výchovy ke zdraví i zlepšení stravovacích návyků. Bylo vydáno Doporučení Státního zdravotního ústavu v Praze a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro školy při nákupu školního nábytku (Hlavní zásady pro výběr a užívání ergonomicky hodného nábytku), Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách, zaveden program Ovoce do škol (program Školní mléko je školami dlouhodobě využíván). Společné vzdělávání učitelů a zdravotníků probíhá na cyklu seminářů k výchově ke zdraví, které jsou uskutečňovány v prostorách MŠMT.

Dotační programy na podporu sportu, prevence rizikového chování dětí a mládeže (sociálně patologických jevů) a podporu volnočasových aktivit se podařilo zajistit ve stejné výši jako v předchozích letech (část z nich, včetně konkrétních údajů o prostředcích vynaložených v roce 2008, je v příloze č. 2.), přestože část rozpočtu byla určena na spolufinancování evropských strukturálních fondů. Další vzdělávání podporované z evropských strukturálních fondů bylo často pro pedagogické pracovníky bezplatné. Také další projekty z těchto fondů přispěly k podpoře zdraví.

Realizační postupy ke splnění dílčích úkolů a aktivit Zdraví 21, u kterých má MŠMT zodpovědnost za jejich splnění

CÍL 2: SPRAVEDLNOST VE ZDRAVÍ: DO ROKU 2020 SNÍŽIT ZDRAVOTNÍ ROZDÍLY MEZI SOCIOEKONOMICKÝMI SKUPINAMI NEJMÉNĚ O JEDNU ČTVRTINU ZLEPŠENÍM ÚROVNĚ DEPRIVOVANÝCH POPULAČNÍCH SKUPIN

Dílčí úkol č. 2.3.: Omezovat socioekonomické vlivy, které negativně působí na zdraví, jedná se zejména o výrazné rozdíly v příjmu, dosaženém vzdělání a v uplatnění na trhu práce

2.3.1:	Zlepšovat systém vzdělávání a prosazovat systém celoživotního vzdělávání, které umožní měnit nebo zvyšovat kvalifikaci, zejména osobám se změněnou pracovní schopností vzniklou z důvodu jejich zdravotního stavu, věku, sociálního postavení aj., a to provázaně se systémem poskytování podpory vhodného poradenství pro volbu povolání, odborný výcvik a rehabilitaci. odpovědnost: MŠMT spolupráce: MPSV, MZ, VÚP termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

MŠMT se problematikou celoživotního vzdělávání i uznávání odborných kvalifikací zabývá dlouhodobě – viz také předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

Od roku 2007 nabyl v plném rozsahu účinnosti zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a **uznávání výsledků dalšího vzdělávání** a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Tento zákon umožňuje ověření znalostí a dovedností na základě složení standardizované zkoušky před autorizovanou osobou. Na základě tohoto zákona je možné si nechat uznat výsledky předchozího učení, a to bez ohledu na to, jakým způsobem je člověk získal.

Klíčovým nástrojem jeho naplnění v praxi je **Národní soustava kvalifikací** (dále jen „NSK“). NSK, kterou lze charakterizovat jako databázi všech v současnosti schválených dílčích kvalifikací, je stále v procesu tvorby, je naplňována kvalifikačními a hodnotícími standardy dílčích kvalifikací, a to primárně do úrovně ISCED 3C, resp. do úrovně 4 EQF1.

MŠMT je oprávněno k udělování akreditace pro rekvalifikační programy, které umožní osobám na trhu práce měnit, zvýšit či prohloubit kvalifikaci. Tento systém dalšího vzdělávání je propojen s poradenským systémem a národní soustavou kvalifikací. Cílem rekvalifikačního vzdělávání je získat nové kvalifikace a kompetence různými cestami tak, aby

[1] **EQF – European Qualifications Framewor – Evropský rámec kvalifikací** je referenční soustava, která srovnává úrovně kvalifikací v různých systémech kvalifikací. Vymezení kvalifikačních úrovní v NSK, včetně charakteristik jednotlivých úrovní a jejich vztah k EQF byl projednám 5.1.2010 v PV pod č. j. 14999/2009-24. Úroveň 4 EQF odpovídá střednímu vzdělání s maturitní zkouškou.

nebyla diskriminována žádná minorita společnosti a zajistit rovný přístup ke vzdělávání všem osobám České republiky, bez ohledu na změněnou pracovní schopnost, ať již z jakéhokoli důvodu, tj. zdravotním stav, věk, sociální postavení, národnost, pohlaví aj. Je to systém, který umožní zdravotně postiženým snáze se uplatnit ve společnosti, získat nové dovednosti a znalosti, díky nimž budou posléze uplatnitelní na trhu práce.

V této souvislosti je podstatné zkvalitnění spolupráce mezi MŠMT a MPSV, proto vzniklo dne 13. 5. 2010 **Národní poradenské fórum** rozhodnutím ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a ministra práce a sociálních věcí ČR jako poradní orgán obou resortů pro oblast kariérového poradenství v celoživotní perspektivě. Jednou z klíčových priorit tohoto fóra je i problematika zdravotně postižených osob - fórum bude usilovat o zabezpečení péče o specifické cílové skupiny skrze kariérové poradenství.

Informace o dalším vzdělávání zdravotně postižených osob jsou zjišťovány jako součást **Individuálního projektu národního - Statistická šetření v dalším vzdělávání**. Tento projekt je připravován odborem dalšího vzdělávání v rámci prioritní osy 4 – oblast podpory 4.1 – systémový rámec celoživotního učení Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Jednou z aktivit projetu je Šetření o dalším vzdělávání zdravotně postižených osob. Výsledky budou odrážet údaje o chování zdravotně postižených osob v členění dle základních charakteristik (pohlaví, věk, dosažené vzdělání, typ a míra postižení) ve sféře dalšího vzdělávání. Jejich přínos bude spočívat zejména v získání informací pro rozhodovací procesy ve sféře vzdělávání, trhu práce a jiných forem sociálního začlenění.

Na některých fakultách **vysokých škol** jsou střediska pro pomoc handicapovaným studentům, která umožňují přístup i handicapovaným osobám z veřejnosti. V rámci rozvojových programů je každoročně poskytována podpora vybavení a činnosti studijních center pro handicapované studenty na veřejných i soukromých vysokých školách(viz příloha 2 - Vybrané finanční náklady MŠMT v roce 2009 na program Zdraví 21, Rozvojové programy pro veřejné vysoké školy).

CÍL 4: ZDRAVÍ MLADÝCH: VYTVOŘIT PODMÍNKY, ABY DO ROKU 2020 MLADÍ LIDÉ BYLI ZDRAVĚJŠÍ A SCHOPNĚJŠÍ PLNIT SVOJI ROLI VE SPOLEČNOSTI

Dílčí úkol č. 4. 1.: Děti a dospívající mládež by měly být způsobilejší ke zdravému životu a měly by získat schopnost dělat zdravější rozhodnutí

4.1.1:	Prohlubovat systém vzdělávání a výchovy k zodpovědnosti za zdraví	
	odpovědnost	MŠMT
	spolupráce:	MZ, SZÚ, územní samosprávné celky
	termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Systém vzdělávání v sobě zahrnuje obsah vzdělávání, stanovený v nově schválených nebo připravovaných rámcových vzdělávacích programech, pregraduální i postgraduální vzdělávání pedagogických pracovníků a další složky, včetně legislativy a dotační podpory, ale

také kontrolu celého systému. Podrobněji je ve vztahu ke zdraví je tento systém popsán - viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

V roce 2009 byly uskutečněny např. následující projekty a aktivity:

- Bylo vydáno Doporučení Státního zdravotního ústavu v Praze a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro školy při nákupu školního nábytku (Hlavní zásady pro výběr a užívání ergonomicky hodného nábytku).
- V rámci rozvojového programu decentralizovaného (seznam podpořených projektů v tomto programu je v Příloze 2) byl podpořen projekt Univerzity Karlovy v Praze: Prevence a zvládání stresu, studijního a zdravotního selhání vysokoškolských studentů, podpořený 133 000 Kč.
- Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity pořádala jako každoročně seminář pro učitele z pedagogických fakult, vyučujících výchovu ke zdraví o aktuálních otázkách a nové literatuře.
- V rámci systémového projektu MŠMT Metodika II spolufinancovaného z prostředků ESF byly na portál www.rvp.cz zařazeny další metodické články zaměřené výchovu ke zdraví, digitální portfolia Výchovy ke zdraví, příspěvky z konference Fórum Výchovy ke zdraví aj.
- Bylo vydáno Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách, č.j. 26 976/2009-22, ze dne 2. dubna 2010 a příručka pro učitele sexuální výchova – Vybraná témata (2009).
- Probíhalo další vzdělávání pedagogických pracovníků Národního institutu dalšího vzdělávání, učitelům byly nabídnuty např. vzdělávací programy Cesty ke zdravému životnímu stylu aneb Aby děti zdravě žily, Manažerské řízení procesu změn ve školním stravování - Správná výživa v současnosti, Základní norma zdravotnických znalostí pro učitele.

Pro rok 2010/2011 se připravuje program a soutěž SAPERE – jak zdravě žít. Projekt s meziresortní a mezinárodní spoluprácí by měl propagovat a podporovat na základních i středních školách nové formy výuky a výchovy pro oblast zdravé výživy na školách.

Inspekční činnost České školní inspekce

Hodnocení výchovy ke zdraví a zajišťování bezpečné výuky patří k hlavním úkolům České školní inspekce. Česká školní inspekce pokračovala v roce 2008/9 na šetření k podpoře zdraví, zdravého životního stylu, bezpečné prostředí ve školách. Podrobně je vývoj zachycen ve Výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2008/9. V roce 2010 byl vydán další materiál, který poskytuje souhrnnou informaci z inspekční činnosti zaměřené na danou problematiku ve školním roce 2008/2009 - Souhrnné poznatky z inspekce bezpečnosti a ochrany zdraví ve školním roce 2008/2009.

Kurikulární reforma

Rámcové vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy jsou kurikulární dokumenty na státní úrovni, které stanovují povinný obsah a rozsah vzdělávání. Všechny obsahují rozpracovanou problematiku zdraví, jak bylo podrobněji uvedeno – viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21. Obsahy RVP budou průběžně revidovány a v určitých cyklech budou probíhat jejich nutné změny.

Rámcové vzdělávací programy oborů středního vzdělávání. Byla připravena čtvrtá etapa vydání rámcových vzdělávacích programů v oborech středního vzdělávání. Vzhledem k tomu, že čtvrtá etapa tvorby RVP je plánována jako poslední systémová, byl připraven návrh nového nařízení vlády, kterým se nahradí nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Toto nové nařízení vlády zachytí všechny dosavadní změny nařízení vlády č. 689/2004 Sb. a zpřehlední novou soustavu oborů vzdělání. (Nabytí účinnosti nového nařízení vlády je plánováno dnem 31. srpna 2010.)

Schválené programy jsou zveřejněny na www stránkách ministerstva a na Metodickém portálu (www.rvp.cz).

V roce 2009 byl připravován RVP Praktická škola jednoletá a RVP Praktická škola dvouletá, ve kterých je problematika všestranného zdravého tělesného rozvoje silně akcentována.

Pregraduální vzdělávání

Výchova ke zdravému životnímu stylu je realizována ve vzdělávání vysokých škol v akreditovaných studijních programech, především těch, které se zaměřují na přípravu učitelů.

Na pedagogických fakultách je akreditován **bakalářský studijní program**:

Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělávání (PedF Univerzity Karlovy v Praze, Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, PedF Univerzity Palackého v Olomouci, PedF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, PedF Západočeské univerzity v Plzni, PedF Ostravské univerzity v Ostravě).

Pedagogické asistentství výchovy ke zdraví pro základní školy (PedF Masarykovy univerzity).

Navazující magisterský studijní program:

Učitelství výchovy ke zdraví pro základní školy (PedF Masarykovy univerzity, Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, PedF Západočeské univerzity v Plzni).

Učitelství výchovy ke zdraví pro 2. stupeň základních škol (PedF Ostravské univerzity v Ostravě).

Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy PedF Univerzity Palackého v Olomouci).

Vybrané projekty podporující implementaci rámcových vzdělávacích programů:

- Systémový projekt Metodika - Metodický portál VÚP v Praze (www.rvp.cz) – zaměřen na tvorbu metodických materiálů a mimo jiné na podporu a zavádění samostatného nebo integrovaného vyučovacího předmětu vycházejícího ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví do pedagogické praxe. Projekt Metodika je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
- Semináře pro učitele, např. Fórum výchovy ke zdraví, pořádaný pod záštitou ministryně školství. Další semináře pro učitele k výchově ke zdraví – viz příloha.

4.1.4:	Pokračovat v systematické prevenci násilí a šikany ve školách a školských zařízeních
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	územní samosprávné celky
termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Základem prevence šikany jsou následující dokumenty:

- rámcové vzdělávací programy
- Metodický pokyn - v roce 2008 byl novelizován Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, čj. 24246/2008-6.
- Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních

Problematiky násilí a šikanování se týká také Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních, č.j.: 20 006/2007-51.

Prevence šikany je řešena také prostřednictvím poradenského systému ve školách, podrobněji popsáno také viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

Metodická podpora zahrnující tvorbu materiálů a organizaci seminářů pro učitele je zajišťována i přímo řízenými organizacemi MŠMT – viz Příloha 1, nebo spoluprací MŠMT a VÚP s dalšími organizacemi - např. seminář Fórum výchovy ke zdraví (Benešov) s problematikou prevence násilí a šikany ve školách. Příkladem metodické podpory zajišťované přímo řízenými organizacemi MŠMT je činnost NIDV, které považuje prevenci násilí za jednu z priorit a nabízí vzdělávací programy s touto tematikou (Agrese, šikana - dynamika procesu řešení, Šikana, agrese a kriminalita u školní mládeže, Agrese v domácím prostředí a děti, Efektivní zvládání krizových situací u dětí a mládeže aj.). Byl vytvořen studijní materiál, např. Agrese a agresivita u dětí a mládeže.

Další přímo řízená organizace, IPPP, v roce 2009 poskytovala podporu pro školy, školská poradenská zařízení a školská zařízení preventivně výchovné péče v oblasti prevence násilí a šikany. Zajišťoval:

- Pilotní činnost Poradenské linky k řešení šikany - Primární cílovou skupinou byli žáci, jejich rodiče a pedagogové. Cílem zkušební činnosti poradenské linky k šikaně bylo zmapování potřeb cílové skupiny, organizačních a technických podmínek nezbytných k zajištění fungování linky. Zjištění vyplývající z pilotního režimu linky posloužila pro specifikaci činnosti Poradenské linky zřízené v rámci projektu ESF RŠPP-VIP II (OP VK), která se přímo zacílila na pedagogické pracovníky a síťování poradenských a terapeutických služeb v ČR a zahájila svou činnost v listopadu 2009. Tato linka tedy není zaměřena pouze na řešení problémů spojených s šikanou a násilím, nicméně v tématech, které jsou na lince řešeny, je poradenství k problematice násilí ve školách zastoupeno velmi významně.
- Mezinárodní konferenci „Poradenství školní, školské a celoživotní“ (dvoudenní sekce „poruchy chování specifické a nespecifické“, některé příspěvky v třídenní sekci

„podpůrné programy jako prevence výukového selhávání“), kterou IPPP ČR pořádal v září 2009 ve Žďáru nad Sázavou.

- Ve školách zapojených do projektu ESF VIP-Kariéra (OP RLZ), a následně do projektu ESF RŠPP-VIP II (OP VK) školní psychologové a školní spec. pedagogové (zaměstnanci IPPP ČR) realizovali četné aktivity v oblasti prevence násilí a šikany. Z Výkazů o činnosti těchto školních specialistů a ze zpráv metodiků pro školní poradenská pracoviště je zřejmé, že v profilu činností psychologů a speciálních pedagogů působících v zapojených školách je oblast prevence násilí a šikany významně zastoupena. Další vzdělávání pedagogických pracovníků – viz příloha 2.

Pokračují dotační programy zaměřené na prevenci šikany - Programy na podporu aktivit v oblasti rizikového chování v roce 2009 – viz Příloha 2. Podpora byla čerpána i s využitím státního rozpočtu a evropských strukturálních fondů Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost - bylo podpořeno 7 projektů, které řeší rizikové chování mezi dětmi ve školách a budování pozitivního klimatu v celkové hodnotě 55 mil. Kč. Práce s pedagogy byla podpořena 2 projekty v celkové hodnotě 90 mil. Kč, zaměřené na práci s pedagogy (podpora práce s klimatem školy). Jeden z projektů řeší přímo téma šikany (Minimalizace šikany – podpora částka 47,4 mil. Kč).

4.1.5:	Pokračovat ve vytváření podmínek pro volnočasové aktivity pro děti a mládež, aktivity strukturované, definované a organizované (i nepřímým způsobem) ***Návrh: Pokračovat ve vytváření podmínek pro volnočasové aktivity pro děti a mládež, aktivity strukturované, definované a organizované; zaměřit se na vytváření nabídek pro neorganizované děti a mládež*** odpovědnost: MŠMT, územní samosprávné celky spolupráce: neziskové organizace termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Byly podpořeny projekty občanských sdružení pracujících s dětmi a mládeží – viz příloha 2.

V rámci programu Podpora práce s dětmi a mládeží byly poskytnuty finanční prostředky na aktivity pro organizovanou i neorganizovanou mládež ve výši 180 mil. Kč. Dotace byly poskytnuty cca 290 právním subjektům. Většina projektů byla zaměřena na celoroční činnost, včetně aktivit letních táborů pro děti v přírodě a ozdravných pobytů pro zdravotně hendikepované děti.

NIDM, přímo řízená organizace MŠMT, se tématu věnuje rovněž v rámci realizace individuálního projektu národního „Klíče pro život - Rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání“. Otázky zdravého životního stylu jsou řešeny na půdorysu systému vzdělávání – průřezového tématu Zdravé klima zájmového a neformálního vzdělávání. Na základě výběrového řízení byl v září 2009 vybrán dodavatel, jenž metodicky a věcně připraví koordinátory ve všech krajích, kteří následně realizují sadu školení pro NNO, školská zařízení pro zájmovou činnost (2010). Tato školení mají za cíl iniciovat přípravu vzdělávacích programů na diskutované téma v jednotlivých organizacích (2011). Věcně i metodologicky nejlépe zvládnuté programy budou publikovány jako příklady dobré praxe (2012).

4.1.6:	Pokračovat ve vytváření podmínek pro volnočasové sportovní aktivity
	odpovědnost: MŠMT, územní samosprávné celky
	spolupráce: nestátní organizace
	termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

MŠMT uvolnilo jako v předchozích letech finanční prostředky v rámci svého rozpočtu na podporu aktivit pro nestátní neziskové organizace v oblasti sportu k naplňování a podpoře projektu Zdraví 21. Jedná se o programy:

- Národní program sportu pro všechny
- Sport a škola
- Sport zdravotně postižených
- Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení.

Byla finančně podpořena republikové kola postupových sportovních soutěží pro neorganizovanou mládež (Rozvojový program Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání).

MŠMT je spoluvyhlašovatelem 13 celostátních sportovních soutěží, organizovaných Asociací školních sportovních klubu. Do 2 406 okresních kol zmíněných soutěží se zapojilo 34 336 družstev s 335 886 žáky. Ročně je na tyto soutěžní aktivity poskytována MŠMT dotace ve výši 15 mil. Kč.

4.1.7:	Pokračovat ve vytváření podmínek pro zapojení zdravotně oslabených do hodin Zdravotní tělesné výchovy.
	odpovědnost: MŠMT, zřizovatelé škol
	termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Zdravotní tělesná výchova je součástí RVP ZV, doporučení k realizaci v praxi jsou také v předchozích zprávách k plnění Zdraví 21 a v Souboru pedagogicko-organizačních informací pro mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení na školní rok 2008/2009 (do tohoto Souboru jsou doporučení k zdravotní tělesné výchově zařazována každoročně).

Problematice astmatiků a alergiků, i jejich zapojení do tělesné výchovy, se v roce 2009 věnoval **seminář 7x o alergii a astmatu**, podrobněji viz 13.4.9.

I v RVP G je téma věnované zdravotní tělesné výchově podle potřeb žáků. Metodickou podporu poskytoval např. VÚP, přímo řízená organizace MŠMT, který prostřednictvím Konzultačního centra zajišťoval odpovědi na metodické a organizační dotazy škol týkající se Zdravotní tělesné výchovy.

Dílčí úkol č. 4. 2.: Snížit počet úmrtí a invalidity mladých lidí v důsledku násilí a nehod alespoň o 50 %

4.2.2:	Rozvíjet vzdělávání osob, které se věnují profesionálně i neprofesionálně výchově dětí a mládeže se zřetelem na snižování úrazů při mimoškolní činnosti ve školním roce i v době školních prázdnin. odpovědnost: MŠMT spolupráce: MPSV, MZ, MDS, MV, územně samosprávné celky termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn – prevence úrazů viz také plnění aktivity 9.2.1.

Vyhodnocení:

Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje např. NIDV, který nabízí dvanáctihodinový seminář pro ředitele škol a školských zařízení Bezpečnost a ochrana zdraví při práci pro školy, předškolní a školská zařízení. Další informace pedagogičtí pracovníci všech druhů a typů škol mohou načerpat v pětihodinovém kurzu Mimořádné události a ochrana obyvatelstva – IZS.

Ve zprávě „Konzultační centrum k realizaci ŠVP ZV“ za r. 2009 NIDV na základě dotazníkového šetření v zapojených školách uvádí, že téma Bezpečnost a ochrana zdraví při práci by si pro konzultaci vybralo 15% škol, 27% škol neví a 58% škol by o toto téma nemělo zájem.

Další vzdělávací programy zajišťovalo NIDM, které nabízelo pro rok 2009 řadu seminářů a kurzů pro pedagogy volného času a vychovatele školských zařízení.

Oblast Zdravého životního stylu
Regenerace sil (1x)
Moduly v rámci celoročního pedagogického minima a funkčního studia (1+2)

Oblast Šikana a prevence
Moduly v rámci celoročního pedagogického minima a funkčního studia (1+1)
Moderní deskové hry a klíčové kompetence (2x)
Přátelství na laně (1x)

Oblast Prevence úrazů a první pomoci
Zdravotník zotavovacích akcí (ve spolupráci s ČČK) (2x)
Instruktor lyžování (5x)
Instruktor snowboardingu (2x)
Instruktor vodní turistiky (1x)
Instruktor cykloturistiky (1x)
Kurz pro hlavní vedoucí LT (5x)
Kurz pro oddílové vedoucí a instruktory LT (4x)
Pedagogické minimum externího pracovníka SVČ (3x)

Cílem všech těchto aktivit je získání dovedností a rozvoj schopností pro práci s dětmi a mládeží. Ve všech těchto vzdělávacích aktivitách se jako látka objevují kromě odborných praktických a teoretických znalostí i témata zaměřená na bezpečnost a ochranu zdraví dětí,

prvky týmové spolupráce, řešení konfliktních situací apod., které přispívají k prevenci šikany a posilování zdravého životního stylu.

Témata jednotlivých oblastí se přirozeně objevují i v programech ostatních realizovaných vzdělávacích aktivit v rámci DVPP pro oblast zájmového vzdělávání. Jsou zde zakomponovány jako informace či v rámci ukázek praktické činnosti. V roce 2009 uskutečnilo NIDM celkem 127 vzdělávacích aktivit s počtem 2 368 proškolených pedagogických pracovníků SVČ (střediska volného času), ŠD (školní družiny), ŠK (školní kluby).

Proběhla řada vzdělávacích aktivit (kurzů, seminářů) v zařízeních ostatních přímo řízených organizací, kterých se zúčastnili lidé pracující v oblasti volnočasových aktivit s dětmi a mládeží.

Dílčí úkol č. 4. 3.: Podstatně snížit podíl mladých lidí, kteří se podílejí na zdraví škodlivých formách chování, ke kterým patří konzumace drog, tabáku a alkoholu

4.3.1:	Nadále aplikovat komplexní přístup k rizikovému chování dětí a mládeže, vč. komerčního sexuálního zneužívání dětí	
	odpovědnost:	MŠMT
	spolupráce:	MPSV, MV, MZ, Rada vlády ČR pro koordinaci protidrogové politiky, Subkatedra dorostového lékařství IPVZ, SZÚ, HS
	termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Komplexní přístup k rizikovému chování dětí a mládeže je řešen v rámcových vzdělávacích programech, doplněných o Strategii prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. K naplňování této Strategie slouží dotační programy uvedené v příloze 2 – Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT.

Informace o materiálech pro učitele vydaných MŠMT v předchozích letech a o poradenském systému ve školách – viz také předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

Bylo vydáno „Doporučení MŠMT k realizaci sexuální výchovy v základních školách“ a metodická příručka pro učitele „Sexuální výchova – vybraná témata“, na obou materiálech se podílel VÚP a NÚOV.

NIDV organizoval vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky, např. Rizikové chování dětí a mládeže, Psychologické aspekty sexuálního zneužívání dětí, Problematika sexuální výchovy a možnost ochrany před zneužíváním a týráním - viz příloha 2. Ve zprávě „Konzultační centrum k realizaci ŠVP ZV“ za r. 2009 NIDV na základě dotazníkového šetření v zapojených školách uvádí, že mezi tématy, o jejichž konzultaci projevovaly školy jednoznačně největší zájem, bylo téma prevence rizikového chování (spolu s vedením školské dokumentace a integrace žáků se spec. vzdělávacími potřebami).

MŠMT každoročně podporuje programy prevence rizikového chování dětí a mládeže, vč. komerčního sexuálního zneužívání dětí prostřednictvím dotačního programu Prevence rizikového chování. MŠMT podporuje dotační programy, které jsou zaměřené přímo na prevenci rizikového chování (kam problematika KSZD patří), také programy, které zvyšují kompetence učitelů tyto problémy řešit.

IPPP ČR v rámci tohoto úkolu v roce 2009 koordinoval Pracovní skupinu pro rozvoj Standardů pro poskytovatele programů primární prevence, složenou ze zástupců Agentury pro certifikace, IPPP, MŠMT, Centra adiktologie 1. LF UK, Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti RVKPP, Městské Policie a nezávislých expertů. Tato skupina se v roce 2009 zaměřovala na rozšíření Standardů na další typy rizikového chování, kam spadá též téma: sexuální rizikové chování, HIV/ AIDS. Metodicky podporoval spolupráci školních psychologů/spec. pedagogů, pracovníků Poradenské linky a pracovníků školských poradenských zařízení a školských zařízení preventivně výchovné péče s pediatry v oblasti prevence a včasné intervence v oblasti týrání a zneužívání. Metodická podpora byla financována z ESF projektu RŠPP-VIP II (OP VK) a z rozpočtu IPPP ČR na kmenovou činnost.

V rámci projektu PROPOS byl realizován výzkum „Pedagogické inovace ve škole“, jehož součástí bylo studium rizikového sexuálního chování“. V rámci projektu ESF „Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni“ (zkrácený název VYNSPI), byla dotčená problematika součástí plánované vzdělávací nabídky pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení. (IPPP ČR je v tomto projektu partnerem 1. lékařské fakulty UK.) Aktivita byla financována z prostředků na tento projekt. Vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky, realizované IPPP, jsou v příloze 2.

4.3.2:	Pokračovat v podpoře zájmových sportovních aktivit mládeže řízené kvalifikovanými pracovníky s mládeží v oblasti tělesné výchovy a sportu
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	MZ, územní samosprávné celky, tělocvičné organizace, HS
termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

MŠMT ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem uskutečnilo v roce 2009 seminář ke kampaním **Přijmi a vydej a S pohybem každý den**. Seminář byl určen pedagogům, zdravotníkům i zájemcům z řad odborné veřejnosti, příspěvky se týkaly zdravotně orientované zdatnosti i sociálním nerovnostem a stereotypům v oblasti výchovy ke zdraví.

K zabezpečení a realizaci tohoto úkolu jsou vyhlašovány tyto programy:

- Národní program sportu pro všechny - podprogram: pravidelné tělovýchovné a sportovní činnosti dětí a mládeže,
- Sport a škola,
- Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení.

NIDV v r. 2009 připravil a podal k akreditaci vzdělávací program Florbal - sportovní pohybová aktivita žáků určený učitelům a trenérům sportovních škol; program dosud nebyl realizován.

4.4.1:	Pokračovat v rámci vzdělávací oblasti „Výchova ke zdraví“ ve specifické edukaci mládeže z hlediska cíle tohoto dílčího úkolu a prevence rizikového chování
odpovědnost:	MZ, MŠMT
spolupráce:	HS, subkatedra dorostového lékařství IPVZ, Výzkumný ústav vývoje dítěte, Odborná společnost sociální pediatrie, ČLS JEP
termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Viz plnění úkolu 4.1.1 - rámcové vzdělávací programy, další vzdělávání pedagogických pracovníků (příloha), finanční zabezpečení (příloha).

IPPP, přímo řízená organizace MŠMT, uskutečňoval Činnost Agentury pro certifikaci programů prevence zneužívání návykových látek (do 16.7.2009 činnost Agentury pro specifikace byla obnovena k 1.9.2010.) a koordinoval Pracovní skupinu pro rozvoj Standardů. V rámci projektu ESF SIM (OP RLZ) byly ve vybraných lokalitách ČR realizovány aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

CÍL 5: ZDRAVÉ STÁRNUTÍ: DO ROKU 2020 BY MĚLI MÍT LIDÉ NAD 65 LET MOŽNOST PLNĚ VYUŽÍT SVŮJ ZDRAVOTNÍ POTENCIÁL A AKTIVNĚ SE PODÍLET NA ŽIVOTĚ SPOLEČNOSTI

Dílčí úkol č. 5. 1.: Střední délka života a pravděpodobná délka života bez zdravotního postižení by se měla prodloužit u 65letých osob alespoň o 20 %

5.1.4:	Podporovat programy občanských sdružení v oblasti tělovýchovy zaměřené na podporu pohybových aktivit stárnoucí populace.
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	občanská sdružení v tělovýchově
termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

K zabezpečení realizace tohoto úkolu byl v roce 2009 jako každoročně finančně podpořen Národní program rozvoje sportu pro všechny - podprogram: Pohybové aktivity občanů starších 60 let. K zabezpečení a realizaci tohoto úkolu je vyhlašován program:

- Národní program sportu pro všechny - podprogram: podpora programů zaměřených na pohybové aktivity občanů starších 60 let,
- Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení.

CÍL 9: SNÍŽENÍ VÝSKYTU PORANĚNÍ ZPŮSOBENÝCH NÁSILÍM A ÚRAZY: DO ROKU 2020 ZAJISTIT, ABY POČTY ZRANĚNÍ, POSTIŽENÍ A ÚMRTÍ, KTERÁ JSOU DŮSLEDKEM NEHOD A NÁSILNÝCH ČINŮ, TRVALE A VÝRAZNĚ POKLESLY

Dílčí úkol č. 9. 1.: Počty smrtelných a vážných zranění v důsledku dopravních nehod snížit alespoň o 30%

9.1.1:	V celostátním programu školní dopravní výchovy dále rozvíjet individuální a skupinový přístup s větším důrazem na výcvik v reálné situaci *Návrh: V rámci RVP rozvíjet a podporovat nové formy dopravní výchovy* Odpovědnost: MŠMT, MV Spolupráce: MZ, MDS, občanské iniciativy, Český červený kříž, ČÚBP, HS Termíny: 2003	

Stav plnění: Dle textu vládního usnesení úkol termínován do roku 2003, kdy byl splněn, MŠMT však plní související úkoly v rámci Národní strategie bezpečnosti silničního provozu a

Vyhodnocení:

Rámcové vzdělávací programy umožňují rozvíjet efektivní formy dopravní výchovy

Dopravní výchova je součástí povinného obsahu vzdělávání, stanoveného rámcovými vzdělávacími programy (bližší informace na webových stránkách www.vuppraha.cz, www.nuov.cz, www.nidm.cz, www.rvp.cz). Ty jsou připravovány a vstupují v platnost postupně. Konkrétní zařazení dopravní výchovy do vzdělávání každé školy je popsáno v jejím školním vzdělávacím programu, podle kterého se následně vyučuje v souladu s RVP daného oboru vzdělání, zaměřením školy a potřebami regionu.

Ve vzdělávacím obsahu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Naplňování školních vzdělávacích programů a jejich soulad s rámcovými vzdělávacími programy kontroluje Česká školní inspekce. Jestliže škola neposkytuje vzdělávání v souladu se vzdělávacími programy, je vymazána z rejstříku škol a školských zařízení, nejsou jí poskytovány finanční prostředky a žáci zde nemohou plnit povinnou školní docházku.

Mateřské školy

V mateřských školách se téma dopravní výchovy objevuje v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání v oblasti Dítě a svět. Ve vzdělávací nabídce je mj.:

- poučení o nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace…),

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat.

Očekávaným výstupem je mj.:

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené… chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, hřišti…),
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může v okolí setkat.

Problematika úrazů je stejně jako první pomoc zařazována do rámcových vzdělávacích programů přiměřeně věku žáků jako nadpředmětové téma, ale i v jednotlivých vzdělávacích oblastech.

Základní školy

Téma dopravní výchovy na ZŠ je zpracováno v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání na 1. stupni ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V tematickém okruhu „Místo, kde žijeme“ se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Očekávaným výstupem této vzdělávací oblasti je žák, který:

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných,
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech,
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události,
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.

Na 2. stupni ZŠ jsou prvky, dopravní výchovy zahrnuty do vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví. Důraz je kladen především na bezpečné chování, neohrožující zdraví vlastní a zdraví a život ostatních osob, chování v mimořádných situacích a základy první pomoci.

MŠMT uděluje **schvalovací doložky** pouze učebnicím, které odpovídají rámcovým vzdělávacím programům. Pokud učebnice obsahuje problematiku dopravní výchovy, první pomoci, výchovy k odpovědnosti za své zdraví, atp., je schvalovací doložka udělena pouze tehdy, je-li tato problematika zpracována správně a metodicky vhodně. Dopravní výchovy se týkají především učebnice vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Učebnice s platnou schvalovací doložkou jsou v souladu se školským zákonem bezplatně poskytovány všem žákům základních škol a odpovídajícím třídám víceletých středních škol v ČR.

Střední školy[2]

Vzdělávání ve všech předmětech, oblastech, včetně problematiky dopravní výchovy, co do formy a obsahu, není jednotné a (může se) realizuje se na jednotlivých školách poněkud

[2] Pod pojmem střední školy rozumíme všechny typy škol, které se obvykle označují jako: gymnázium, střední odborné učiliště, střední odborná (průmyslová, zemědělská, zdravotnická umělecká, atp.) škola, odborné učiliště a praktická škola.

odlišně i v případě, že se jedná o stejný obor vzdělání. Mají na to vliv hlavně místní podmínky, personální a materiální vybavení školy. Problematika dopravní výchovy je začleňována do tzv. průřezových témat, které reprezentují aktuální okruhy a problémy současné doby a jsou povinnou součástí vzdělávání. Často se tato problematika zařazuje do tzv. mimoškolních aktivit v rámci preventivního působení, aby došlo k pochopení bezpečnosti v co nejširších souvislostech a vazbách.

Dopravní výchova v oborech vzdělání, které neobsahují povinnou výuku a výcvik za účelem získání řidičského oprávnění se řídí tzv. „výsledky vzdělávání“ v kapitole „Cíle středního vzdělávání“ RVP:

- žák odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje,
- žák projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých,
- žák se chová informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví poskytne ostatním pomoc.

V kapitole „Výchova ke zdraví“ výchova směřuje k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit zdraví v rámci širší komunity,

- žák zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování,
- žák podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech,
- žák přebírá odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí,
- učivo, prevence úrazů a nemocí.

V některých oborech vzdělání RVP předepisují výuku a výcvik v rozsahu, který umožňuje, aby žáci po jeho absolvování mohli přistoupit ke zkoušce z odborné způsobilosti před komisaře ve smyslu ustanovení zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel. Jsou to obory, v nichž se připravují žáci pro výkon profesi, ve kterých odborné znalostí a řidičské oprávnění je základní podmínkou uplatnění na trhu práce. Výuka žáků v těchto oborech obsahuje, kromě vyučovaných oblastí stanovených příslušným RVP, také výuku a výcvik, které předepisuje vyhláška Ministerstva dopravy č. 470/2000 Sb. pro autoškoly v souladu s požadovanou skupinou řidičského oprávnění. Celkové náklady ze státního rozpočtu na výuku se odhadují na cca 50 mil. Kč. Ve výše uvedených oborech vzdělání na středních školách se celkem vzdělává 39 322 žáků tj. cca 8,1 % populace středoškolské mládeže.

Předmět Řízení motorových vozidel, je absolvován žáky 3. nebo 4. ročníků středních škol, tj. věkovou skupina 17- 18 let. Program výuky předmětu Řízení motorových vozidel se realizuje v celostátním měřítku v určených oborech vzdělání.

Zjištění ČŠI za školní rok 2008/2009:

Předškolní vzdělávání (153 MŠ) – rozšířenou nabídku vzdělávání v této oblasti mělo 42,5 % inspektovaných MŠ.

Základní vzdělávání (96 ZŠ) – rozšířenou nabídku mělo 43,8 % inspektovaných škol, nepovinné předměty s tímto obsahem mělo v učebních plánech zařazeno 24 % škol.

Střední vzdělávání (15 SŠ) – rozšířenou nabídku mělo 20 % inspektovaných škol, nepovinné předměty (řízení motorových vozidel) mělo 46,7 % a volitelný předmět mělo zařazeno také 46,7 % inspektovaných škol.

Na základě kontrolní činnosti bylo zjištěno, že problematiku BESIP má z 228 inspektovaných škol všech stupňů zařazenu 99,5 % škol.

Příklady meziresortní spolupráce

MŠMT se spolu s dalšími resorty podílelo na WHO organizované meziresortní skupině, která se zabývá Projekty BCA k problematice dopravních úrazů dětí v České republice.

Pokračuje spolupráce v oblasti dětských soutěží, např. MŠMT je spoluvyhlašovatelem Dopravní soutěže mladých cyklistů, do které jsou každoročně zapojeny na úrovni školních kol desítky tisíc žáků základních škol. Soutěž zajímavou formou učí žáky pravidlům silničního provozu a předcházení úrazům a nehodám v prostoru silnic, chodníků a sportovních prostranství.

Dalším příkladem může být akce „Z kola na moto“, kterou organizoval Mobility klub, o.s. po dohodě s MŠMT a krajskými úřady.

Na webových stránkách MŠMT a metodickém portálu www.rvp.cz jsou zveřejněny odkazy na webové stránky BESIP s doporučením na jejich využití při výuce dopravní výchovy na školách.

9.3.2:	Vyhodnotit síť prevence kriminality (ve školách, obcích, komunitní péči, zdravotnictví)	
	Odpovědnost:	MZ, MV, MŠMT (Republikový výbor pro prevenci kriminality)
	Spolupráce:	MPSV, ÚZIS, odborné společnosti JEP, Bílý kruh bezpečí a další nevládní organizace
	Termíny:	2003

Stav plnění a vyhodnocení: Úkol byl realizován podle harmonogramu v roce 2003. MPP jsou však hodnoceny průběžně, nezávisle na termínu tohoto vládního usnesení: ve spolupráci s krajskými školskými koordinátory prevence a okresními metodiky preventivních aktivit je průběžně mapována situace v oblasti prevence kriminality a řešeny možnosti dalšího zvýšení účinnosti preventivních aktivit v rámci MPP.

CÍL 11: ZDRAVĚJŠÍ ŽIVOTNÍ STYL: DO ROKU 2015 BY SI LIDÉ V CELÉ SPOLEČNOSTI MĚLI OSVOJIT ZDRAVĚJŠÍ ŽIVOTNÍ STYL

Dílčí úkol č. 11. 1.: Rozšířit zdravé chování ve výživě a zvýšit tělesnou aktivitu

11.1.2:	Zabezpečit příjem zdravotně nezávadných potravin - zvyšováním úrovně znalostí populace o zdravotně žádoucích potravinách, zvyšováním nabídky a dostupnosti zdravotně žádoucích potravin a omezováním nabídky a dostupnosti potravin nežádoucích, - zvyšováním znalostí zaměstnanců v oblasti školního, společného a veřejného stravování, - kontrola a postih prodejců potravin při zjištěných závadách
odpovědnost:	MZ, MŠMT, MZe
spolupráce:	MPSV, instituce řízené MZe, podnikatelé, Společnost pro výživu, VLA JEP, nevládní organizace, SZÚ, HS, ČZPI
termíny:	průběžně a rok 2003

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Zvyšování úrovně znalostí

Děti, žáci a studenti získávají znalosti o zdravotně nezávadných potravinách při výuce, která se řídí rámcovými vzdělávacími programy, případně standardy a dalšími dokumenty.

MŠMT meziresortně spolupracuje v této oblasti s dalšími institucemi: podílí se např. na činnosti Národní rady pro obezitu, ustanovené Ministerstvem zdravotnictví. Informace o projektech uskutečněných v předchozích letech, které jsou však stále na školách využívány, a o přípravě ve středním odborném vzdělávání viz také předchozí zprávy k plnění Zdraví 21. VÚP spolupracuje na organizaci a obsahu semináře Výchova ke zdraví (Benešov) v mj. tematických okruzích týkajících se zdravé výživy. VÚP se podílel na oponování metodických textů a učebnic s danou problematikou. Semináře NIDV jsou součástí přílohy 2.

Školní stravování

Dětem, žákům a studentům ve školách nebo školských zařízeních je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., zajišťováno stravování podle výživových norem stanovených s ohledem na věkové zvláštnosti a potřeby strávníků v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví. MŠMT zajišťuje školní stravování i ve výjimečných případech, kdy není možné využít zařízení školního stravování zapsaná v rejstříku škol a školních zařízení, prostřednictvím dotačního programu "Náhradní stravování dětí, žáků a studentů krajského a obecního školství".

Spotřební koš, výživové normy a další legislativní ustanovení, včetně kontroly jejich plnění – viz také předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.
ČR od roku 1999 podporuje spotřebu mléka ve školách. V roce 2001 vydalo MŠMT Sdělení k projektu "**Školní mléko**". Od tohoto roku mají nárok na dotované mléko či vybraný mléčný výrobek všichni žáci, kteří plní povinnou školní docházku. V roce 2009 byl program v ČR rozšířen na žáky mateřských škol, ostatních předškolních zařízení a na žáky středních škol. MŠMT zveřejnilo v prosinci 2009 Informace k možnosti financování tzv. školního mléka v rámci školního stravování. Doporučuje se v něm, aby děti v mateřských školách dostávaly jednorázově pouze takové množství mléčného výrobku, které mohou okamžitě po otevření spotřebovat. Také je zde uvedeno, že finanční prostředky určené na školní stravování dětí mateřských škol a žáků základních nebo středních škol nelze čerpat na tzv. školní mléko. Program v ČR administruje Státní zemědělský intervenční fond, www.szif.cz. Byly vytvořeny webové stránky s informacemi z řady evropských zemí s názvem Evropský program Mléko

do škol - http://ec.europa.eu/agriculture/drinkitup/index_cs.htm. Stránky obsahují kromě odborných informací i soutěže a koutek pro učitele a rodiče.

Dne 21. prosince 2009 schválila Vláda projekt „**Ovoce do škol**" vymezený nařízením vlády č. 478/2009 Sb. o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních. Úkolem projektu je především přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit zdravé stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Úspěšné řešení uvedeného úkolu je postaveno na širokém partnerství mezi rezortem školství, zdravotnictví a zemědělství. K podstatnému zvýšení účinnosti celého projektu je nutné bezplatnou distribuci ovoce a zeleniny do škol podpořit doprovodnými opatřeními. Ta jsou zaměřena na praktické seznámení s ovocem a zeleninou v rámci výuky. Informace k projektu jsou průběžně zveřejňovány na www.msmt.cz/vzdelavani/vychova-ke-zdravi a na www.rvp. jako příklady dobré praxe. Na přípravě doprovodných opatření se významně podílel VÚP.

Na webových stránkách MŠMT jsou zřízeny odkazy na weby Ministerstva zemědělství (MZe) www.viscojis.cz a www.bezpecnostpotravin.cz, které jsou součástí **Informačního centra bezpečnosti potravin** (ICBP). Na uvedených webových stránkách najde pedagogická veřejnost užitečné informace k výuce problematiky správné výživy žáků základních škol, nabídku zábavných vzdělávacích programů a podpůrné studijní materiály pro výuku problematiky bezpečnosti potravin.

11.1.4: Prostřednictvím školy zlepšit stav pohybového aparátu dětí a za tím účelem:
- V RVP pro základní a střední školy zavést v oblasti Člověk a zdraví výstupy (standardní výstupy) zaměřené na zdravotně orientovanou zdatnost.
- zvýšit úroveň informovanosti učitelů (pravidelné semináře, sledování nových trendů v prevenci poruch pohybového aparátu dětí),
- Propagovat a zavádět školní tělesnou výchovu zaměřenou především na všestranný a zdravý tělesný rozvoj, vychovávat příslušně vzdělané učitele schopné uplatnit metody a formy práce, které umožňují aktivní pohyb všech žáků v průběhu celé vyučovací hodiny a dosahování příslušných vzdělávacích standardů na úrovni odpovídající pohybovým možnostem žáků,
- zlepšovat ergonomickou situaci ve školách (vybavovat školy vyhovujícím nábytkem),
- zavádět prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků cílené preventivní programy včetně možností psychické relaxace

odpovědnost: MŠMT, MMR
spolupráce: MZ, SZÚ, HS, VLA JEP, nevládní organizace, územně samosprávné celky
termíny: 2003-2005 *Navrhuje se posunout termín v souladu se zaváděním rámcových vzdělávacích programů*

Stav plnění: Úkol plněn v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. a vyhláškou č. 410/2005 Sb.

Vyhodnocení:

Viz plnění úkolu 4.1.1 - rámcové vzdělávací programy, další vzdělávání pedagogických pracovníků (příloha), finanční zabezpečení (příloha).

MŠMT vydalo v roce 2009 ve spolupráce se Státním zdravotním ústavem Doporučení Státního zdravotního ústavu v Praze a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro školy při nákupu školního nábytku (Hlavní zásady pro výběr a užívání ergonomicky hodného nábytku). Vadné držení těla je jednou z nejčastějších funkčních poruch pohybového aparátu, vyskytujících se v ČR u 40 % dětské populace. Vysoký nárůst byl zaznamenán zejména u dětí mladšího školního věku, a to zejména v 1. a 2. třídě. Doporučení bylo zveřejněno na semináři pro pedagogické pracovníky, zdravotníky i odbornou veřejnost, na kterém se podílelo MŠMT, VÚP a SZÚ. Součástí programu semináře byla i zdravotně orientovaná zdatnost a potřeba dostatečného pohybu. Sledování zdravotně orientované zdatnosti žáků provádějí některé VŠ.

Kromě výše uvedeného semináře, realizovaného ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem, se v roce 2009 uskutečnil i seminář uskutečněný ke kampaním Státního zdravotního ústavu **S pohybem každý den a Přijmi a vydej** – více viz 4.3.2.

Semináře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou uvedeny v příloze 1. Zde je potřebné zdůraznit především ty, které pomáhají pedagogickým pracovníkům zvládnout všechny aspekty jejich povolání (Buď učitel začne zvládat konflikty, nebo konflikty začnou ovládat jeho!, Duševní hygiena v práci učitele a syndrom vyhoření, Učitel v ohrožení, Jak zvládat nadměrný stres aj.). K některým seminářům byly v rámci ediční činnosti NIDV vytvořeny doplňkové materiály (např. Psychohygiena a její význam v životě ředitele školy).

IPPP, přímo řízená organizace MŠMT, připravili publikaci Valeta, M., Mikláš, M., Maštalíř, J. Možnosti využití dramaterapie při práci s žáky v ZŠ speciální. V rámci projektu PROPOS byla tělesná výchova součástí studijního soustředění pro žáky dálkového studia. V rámci projektu ESF SIM (OP RLZ) byly realizovány ve vybraných lokalitách ČR četné aktivity zaměřené na pohybovou výchovu žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a vzdělávání pedagogů v oblasti začlenění pohybu do výuky. Například Mimovýukový program SIM Opava „Klub mimovýukových aktivit Sluníčko“, realizoval program zahrnující výtvarné dílny a pohybové aktivity. Realizace této a dalších aktivit zaměřených na pohybovou výchovu byla financována z rozvojového programu SIM.

CÍL 12: SNÍŽIT ŠKODY ZPŮSOBENÉ ALKOHOLEM, DROGAMI A TABÁKEM: DO ROKU 2015 VÝRAZNĚ SNÍŽIT NEPŘÍZNIVÉ DŮSLEDKY NÁVYKOVÝCH LÁTEK, JAKO JE TABÁK, ALKOHOL A PSYCHOAKTIVNÍ DROGY

Dílčí úkol č. 12. 2.: Spotřeba alkoholu na osobu by neměla přesáhnout 6 litrů za rok a u osob mladších 15 let by měla být nulová

12.2.9:	Podporovat nevládní organizace a nezávislá hnutí, která pomáhají předcházet škodám způsobeným alkoholem a podporují zdravý životní styl
	odpovědnost: všechny resorty
	spolupráce: všechny resorty
	termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

MŠMT každoročně podporuje programy prevence užívání návykových látek prostřednictvím dotačního programu Prevence rizikového chování (Protidrogová prevence). Podpora zdravého životního stylu je také součástí dotační podpory volnočasových aktivit, sportu a tělovýchovy a dalších – příloha 2. V těsné spolupráci s krajskými školskými koordinátory prevence je definována úroveň služeb v jednotlivých regionech a je usilováno o nastolení sítě služeb v oblasti primární prevence rizikového chování.

V rámci podpory vysokých škol, rozvojové projekty decentralizované, byl podpořen projekt Univerzity Karlova v Praze: Vytvoření a stabilizace víceúčelového adiktologického preventivně-informačního a ambulantního provozu určeného pro studenty UK v Praze a zvyšování dostupnosti studia oboru adiktologie pro skupinu znevýhodněných uchazečů částkou 1 500 000 Kč.

VÚP spolupracoval na organizaci a obsahu semináře Výchova ke zdraví (Benešov), mj. v tematických okruzích týkajících se zneužívání drog a alkoholu.

Problematika alkoholu a jiných návykových látek je jednou z priorit MŠMT i jeho přímo řízených organizací, proto MŠMT v roce 2010 zřídilo pracovní skupinu k prevenci alkoholu u dětí a mladistvých. Je podporována certifikace služeb poskytovaných v dané oblasti. V rámci šablon EU peníze školám mohou školy předkládat projekty zaměřené na uvedenou problematiku.

IPPP, přímo řízená organizace MŠMT, realizoval do 16.7.2009 komplexní činnost Agentury pro certifikaci programů prevence zneužívání návykových látek a podílel se na úpravě Standardů. (Činnost Agentury pro specifikace byla obnovena k 1.9.2010.) V rámci projektu ESF „VYNSPI“ (Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni) byly uskutečňovány vzdělávací programy zaměřené na prevenci zneužívání návykových látek u dětí a dospívajících součástí plánované vzdělávací nabídky pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení.

12.3.6:	Podporovat nevládní organizace a nezávislá hnutí, která pomáhají předcházet škodám působeným nealkoholovými návykovými látkami a podporují zdravý životní styl	
	odpovědnost:	všechny resorty, Rada vlády ČR pro koordinaci protidrogové politiky
	spolupráce:	všechny resorty navzájem
	termíny:	do roku 2015 průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Viz 12.2.9.

CÍL 13 - ZDRAVÉ MÍSTNÍ ŽIVOTNÍ PODMÍNKY: DO ROKU 2015 BY OBYVATELÉ MĚLI MÍT VÍCE PŘÍLEŽITOSTÍ ŽÍT VE ZDRAVÝCH SOCIÁLNÍCH I EKONOMICKÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNKÁCH DOMA, VE ŠKOLE, NA PRACOVIŠTI I V MÍSTNÍM SPOLEČENSTVÍ

Dílčí úkol č. 13. 4.: Zajistit, aby nejméně 50 % dětí mělo příležitost zařadit se do mateřských škol podporujících zdraví a 95 % do základních škol podporujících zdraví

13.4.3:	Implementovat podporu zdraví do škol pomocí rámcových vzdělávacích programů - RPPV, RVP ZV, RVP GV, RVP SOV, v nichž jsou filozofie a principy programu Škola podporující zdraví a témata podpory zdraví zahrnuty
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	SZÚ
termíny:	první etapa do začátku implementace 2003 v MŠ a do 2004 v ZŠ; ověřování a revize v tří až čtyřletých cyklech.

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb.

Vyhodnocení:

Plnění souvisí s dalšími úkoly tohoto materiálu, které jsou spojené s novými kurikulárními dokumenty. Podle nově schválených kurikulárních dokumentů se všechny školy v ČR již orientují nebo budou programově orientovat na podporu zdraví, chápaného jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody.

Veškeré programy pedagogiky orientované na dítě tuto programovou orientaci dále prohlubují tím, že se více zaměřují na vytváření podmínek takto chápaného zdraví.

Rámcové vzdělávací programy mají být podle zákona č. 561/2004 Sb., revidovány, aby byly v souladu s aktuálními vědeckými poznatky. Rámcové vzdělávací programy musí podle školského zákona odpovídat nejnovějším poznatkům: vědních disciplín, jejichž základy a praktické využití má vzdělávání zprostředkovat, a pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaného.

Škola podporující zdraví (Národní síť projektu Škola podporující zdraví) je mezinárodní program, v ČR je garantován Státním zdravotním ústavem. Do sítě škol jsou zařazovány mateřské i základní školy, které zpracovávají vlastní koncepce rozvoje školy na základě rukověti podpory zdraví, v níž je aplikována společná holistická filozofie zdraví pro každý z obou stupňů vzdělávání.

13.4.4:	Zavést tématiku podpory zdraví a metodiku tvorby školního vzdělávacího programu do programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) v pedagogických centrech
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	MZ, SZÚ
termíny:	moduly budou vypracovány a nabídnuty do r. 2003; v dalších letech se moduly cyklicky zkoušejí, evaluují a revidují do r. 2010

Stav plnění: Úkol splněn, další vzdělávání organizované přímo řízenými organizacemi MŠMT je zajištěno, MŠMT akredituje programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, další semináře jsou nabízeny s podporou ESF, seznam kursů za rok 2009 viz přílohy.

13.4.5:	Vytvořit podmínky pro zavedení výchovy k podpoře zdraví do studijního programu středních pedagogických škol a do pregraduální přípravy učitelů (pro společný základ i pro nové aprobace spojené s novými vzdělávacími obsahy RPPV, RVP ZV, RVP GV, RVP SOV)
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	SZÚ, Českomoravská psychologická společnost, sekce psychologie, Česká společnost dorostového lékařství ČLS JEP
termíny:	do roku 2004 vydat učební text pro PF, do roku 2005 ověřit první modelové programy, další cyklus do roku 2007, všechny PF a v celém cyklu do roku 2010

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Viz plnění úkolu 4.1.1 – rámcové vzdělávací programy pro střední školy a pregraduální vzdělávání, příloha 2 – finanční podpora projektů vysokých škol.

Podíl VÚP je v rovině konzultační s katedrami výchovy ke zdraví a rodinné výchovy na některých pedagogických fakultách (především PedF MU Brno a Pedf UK Praha).

Skripta Výchova ke zdraví pro učitele vyšla v roce 2006 na Pedagogické fakultě UJEP v Ústí nad Labem. Učebnice výchova ke zdraví (nejen) pro učitele vyšla v nakladatelství Grada v září r. 2009. Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity vydává dvakrát ročně časopis „Prevence úrazů, otrav a násilí“ (ISSN 1801-0261).

13.4.6:	Připravit vybrané školní inspektory MŠ a ZŠ na evaluaci programu ŠPZ ve všech třech etapách procesu nárůstu počtu škol podporujících zdraví (ŠPZ v síti, ŠPZ v hnutí, podpora zdraví prostřednictvím RPPV, RVP ZV)
odpovědnost:	MŠMT
spolupráce:	MZ, SZÚ
termíny:	2003 indikátory evaluace ŠPZ a první cyklus kurzů, 2004 opakování pro nové inspektory, 2005 souhrnná inspekční zpráva

Stav plnění: Úkol splněn podle harmonogramu stanoveného ČŠI.

Vyhodnocení:

Školní inspektoři byli proškoleni ve spolupráci se SZÚ. Cyklus školení vybraných inspektorek a inspektorů k danému programu byl ukončen přípravou na školní rok 2007/2008 s následující účastí:

Inspektorát	Pražský	Středočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký
Počet účastníků	3	4	3	2	3	2	4

Inspektorát	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský	Zlínský
Počet účastníků	4	3	7	4	6	1

Ve školním roce 2008/2009 bylo školení inspektorek a inspektorů na toto téma součástí přípravy inspekčního hodnocení. Při inspekční činnosti inspektoři ve školách mj. zjišťují a hodnotí vzdělávání ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Výsledná zjištění a hodnocení zapracovávají do inspekčních zpráv a výročních zpráv ČŠI, tj. aktuálně pro rok 2009 ve Výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2008/9, část je také uvedena jako součást tohoto materiálu k bodu 4.1.1.

13.4.8: Pokračovat ve sbližování programů pro školy, které se týkají otázek trvale udržitelné kvality života a snaží se pro to vytvářet podmínky (program MŠMT pro prevenci sociálně patologických jevů, environmentální program MŽP a další)
Odpovědnost: MŠMT
Spolupráce: MZ, MŽP
Termíny: průběžně pokračovat s programem prevence soc. patologických jevů, do roku 2003 dosáhnout podobného výsledku u environmentálního programu

Stav plnění: Úkol průběžně plněn, program prevence soc. patologických jevů probíhá jako program prevence rizikového chování (viz příloha 2), všechny úkoly vyplývající z environmentálního programu MŽP jsou ve všech bodech splněny.

13.4.9: Rozšiřovat pravidelně informace o programu podpory zdraví do sítě škol v ČR prostřednictvím zavedených tištěných periodik a webových stránek
odpovědnost: MZ, MŠMT
spolupráce: SZÚ
termíny: průběžně, vlastní časopis od roku 2004

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci gesce MŠMT.

Vyhodnocení:

Podpora zdraví je součástí kurikulární reformy a všech navazujících aktivit, spojených s jejím zaváděním. Informace jsou zveřejněné na webových stránkách MŠMT, stejně jako jsou adekvátní informace obsaženy ve Věstníku MŠMT. Odkazy na webové stránky a odborné časopisy – viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

Nabídka vzdělávacích programů (tedy i s tematikou podpory zdraví) v Programové nabídce NIDV je v tištěné podobě (2x ročně), distribuována do všech škol a školských

zařízení v ČR a je zveřejněna na www.nidv.cz. Tištěné materiály VÚP jsou distribuovány na seminářích a konferencích i zveřejňovány na webu www.vuppraha.cz.

MŠMT se v roce 2009 podílelo mj. na distribuci publikace vydané Radou vlády pro lidská práva Homofobie v žákovských kolektivech s podtitulem Homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách. Publikace slouží pedagogům (informuje je, jak rozeznat homofobní postoje a šikanu a jak s nimi pracovat), nejedná se učebnici pro žáky.

MŠMT realizuje cyklus seminářů věnovaný podpoře výchově ke zdraví. V roce 2009 byl jedním z těchto seminářů **projekt 7A - 7x o alergiích**. Jednalo se o zahajovací seminář k projektu, poté pokračovaly v jednotlivých krajích. Jsou garantovány **Českou iniciativou proti astmatu** a dalšími subjekty. Jedná se o důležité téma i pro školní prostředí, které dosud nebylo příliš otevřeno. Pro školy je zde řada podstatných doporučení (i vzhledem k tomu, že alergie se nyní týkají cca 10% populace) – nejpodstatnější z nich je připravená injekce v lékárničce pro případ anafylaktického šoku. Dále se jedná o jednoduchá doporučení, ovšem často nerespektovaná – např. informovat o složení potravin, větrat za slunečných bezvětrných dnů jen krátce, koberce a polštářky pravidelně zbavovat prachu, i astmatik může za určitých podmínek cvičit a neměl by být paušálně osvobozován o tělesné výchovy. Sportovat může podle aktuálního zdravotního stavu, je potřebné však upozornit učitele, že typickým znakem alergie je to, že se případná dušnost projeví až po námaze, tedy např. až v šatně, kde se o ní už často učitel nedozví.

MŠMT se podílelo na dotisku manuálů k projektu e-bug. Jedná se o manuály pro 1. a 2. stupeň základní školy na podporu realizace vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví a Člověk a příroda. Cílem je zajímavou a zábavnou formou informovat žáky o mikroorganismech, správném užívání antibiotik, o různých způsobech šíření infekčních chorob a o vhodné prevenci infekčních onemocnění pomocí správné hygieny a očkování. Uvedené materiály jsou distribuovány do škol zdarma a celý výukový program je dostupný na www.e-bug.eu.

Záštita ministra školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2009/10 byla převzata např. nad projekty:

Juniorský maraton 2009
Firemní zařízení péče o děti (kulatý stůl)
Homosexualita v českých zemích a humanitní vědy (mezinárodní konference)
9.mezinárondí konference (Alzheimerova a Parkinsonova choroba)
Pražské duhové jaro (volejbalový turnaj)
Mezinárodní konference Vitamins, Nutrition, Diagnostics
Slavnosti sportu a zdraví Brno 2010

Mediální podpora vybraným projektům

Dlouhodobě jsou mediálně podporovány vybrané projekty, např. Komplexní výukový program péče o zubní zdraví „Zdravé zuby“.

CÍL 14: ZDRAVÍ, DŮLEŽITÉ HLEDISKO V ČINNOSTI VŠECH RESORTŮ: DO ROKU 2020 BY SI VŠECHNA ODVĚTVÍ MĚLA UVĚDOMIT A PŘIJMOUT SVOJI O DPOVĚDNOST ZA ZDRAVÍ

Dílčí úkol č. 14. 1.: Představitelé resortů, zodpovědní za strategická rozhodnutí, budou orientovat svá opatření a činnosti na příznivý dopad pro zdraví obyvatelstva

o

14.1.2:	Analýza vlivu strategických opatření resortů na zdraví obyvatelstva
	odpovědnost: všechny resorty
	spolupráce: MZ
	termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Veškerá strategická opatření resortu v sobě implicitně zahrnují i proces jejich vyhodnocování, připravuje se další nezávislé vyhodnocování vybraných dotačních programů. Případná další opatření jsou koordinována s MZ, které bylo požádáno o spolupráci dopisem čj.16690/04-22. Kromě výše uvedených opatření byla zpracována v roce 2008 speciální analýza výsledků činnosti ministerstva v oblasti zdraví a zdravého životního stylu za tento rok.

CÍL 20: MOBILIZACE PARTNERŮ PRO ZDRAVÍ: DO ROKU 2005 ZAPOJIT DO NAPLŇOVÁNÍ STRATEGIE ZDRAVÍ 21 OBČANY, JEJICH ORGANIZACE, VEŘEJNÝ I SOUKROMÝ SEKTOR.

Dílčí úkol č. 20. 1.: Zdůrazňovat význam zdraví a hodnotu zdraví a účast všech resortů na sdílení společných cílů

20.1.4:	Předložit ministru zdravotnictví každoročně zprávu o plnění dílčích úkolů a aktivit vyplývajících z programu ZDRAVÍ 21 za předešlý rok
	odpovědnost: všechny resorty
	spolupráce: MZ
	termíny: každý rok do 30. 6., první zprávu do 30. 6. 2004

Odpovědnost: vnitroresortní pracovní skupina

Stav plnění: Úkol průběžně plněn, zpráva je podávána každoročně v termínu stanoveném usnesením vlády, které bylo v roce 2007 aktualizováno.

Realizační postupy ke splnění dílčích úkolů a aktivit Zdraví 21, u kterých MŠMT spolupracuje na jejich splnění

Jsou zde uvedeny pouze aktivity, u nichž bylo MŠMT požádáno o spolupráci, nebo ty, jejichž plnění nevyplývá přímo z aktivit předchozího oddílu.

CÍL 2: SPRAVEDLNOST VE ZDRAVÍ: DO ROKU 2020 SNÍŽIT ZDRAVOTNÍ ROZDÍLY MEZI SOCIOEKONOMICKÝMI SKUPINAMI NEJMÉNĚ O JEDNU ČTVRTINU ZLEPŠENÍM ÚROVNĚ DEPRIVOVANÝCH POPULAČNÍCH SKUPIN

Dílčí úkol č. 2. 1: Snížit rozdíly ve střední délce života v jednotlivých socioekonomických skupinách nejméně o 25%

2.1.1:	Speciální programy zlepšení a posílení zdraví vybraných skupin obyvatel	
	odpovědnost:	MZ,
	spolupráce:	MPSV, MŠMT, ČÚBP, poskytovatelé a plátci zdravotní péče, územní samosprávné celky
	termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Plnění souvisí s kurikulární reformou, zdravotní tělesnou výchovou a vzděláváním zdravotně postižených, stejně tak jako se zajištěním rovného přístupu ke vzdělávání a vzděláváním žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí.

MŠMT postupně vytváří cílené speciální programy ke zlepšení a posílení zdraví skupiny dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami ve školních vzdělávacích programech jednotlivých škol. Uvedené programy vycházejí např. z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který v kapitole č. 7 uvádí doporučení k vytváření podmínek pro úspěšné vzdělávání uvedených dětí.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením je zajišťováno formou individuální integrace, skupinové integrace, ve škole samostatně zřízené pro tyto žáky (dále jen speciální škola) nebo kombinací těchto forem. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje za pomoci podpůrných opatření podle vyhlášky MŠMT č. 73/2005 Sb., v platném znění, včetně možnosti využití individuálního vzdělávacího plánu. Dobu platnosti rozhodnutí ředitele školy o povolení vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami podle individuálního vzdělávacího plánu je doporučeno stanovit s ohledem na předpokládaný vývoj žáka a perspektivní potřebu podpůrných speciálně pedagogických opatření nutných pro vzdělávání žáka vzhledem k jeho speciálním vzdělávacím potřebám.

V dotačním programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy bylo doplněno upozornění, že z programu je možné financovat také projekty z oblasti vymezené moduly zaměřené na podporu zdraví a zdravého životního stylu.

3.2.2: Vytvořit standardizovaný systém integrované rané péče o perinatálně ohrožené a postižené děti na regionální úrovni, a to na základě vytvoření příslušného legislativního návrhu
odpovědnost: MZ
spolupráce: MPSV, MŠMT, Společnost rané péče (občanské sdružení), OSPDL, SPLDD, územně samosprávné celky
termíny: průběžně
konečný termín - návrh konec roku 2005

Stav plnění: Úkol v gesci MŠMT průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Pro realizaci včasné péče je využíváno kapacit speciálně pedagogických center, které se zaměřují na péči o perinatálně ohrožené a postižené děti.

IPPP ČR, přímo řízená organizace MŠMT, v rámci tohoto úkolu poskytoval metodickou podporu odborným pracovníkům PPP a zejména SPC v poskytování včasné intervence. V rámci projektu ESF Střediska integrace menšin (OP RLZ) poskytovali pracovníci jednotlivých středisek (zaměstnanci IPPP ČR) sociokulturně znevýhodněným matkám poradenství v oblasti včasné péče. Problematika včasné péče byla zahrnuta do vzdělávacího programu „Kurz pro začínající speciální pedagogy a psychology v SPC“.

Dílčí úkol č. 3. 4. : Snížit úmrtnost a zdravotní postižení způsobené nehodami a násilím páchaném na dětech mladších 5 let o 50 %.

3.4.1: Zavedení do praxe doporučeného postupu pro všechny praktické lékaře při podezření ze syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, včetně komerčního sexuálního zneužívání dětí
odpovědnost MZ
spolupráce: MŠMT, MPSV, MV, územní samosprávné celky, Společnost sociální pediatrie ČLS JEP, Koordinační centrum sociálně právní ochrany dětí (obč. sdružení), OSPDL, SPLDD
termíny: 2004

Stav plnění: Úkol byl realizován, v jeho plnění však bude průběžně pokračováno na základě jiných koncepčních dokumentů – např. Národní akční plán prevence násilí na dětech.

CÍL 4: ZDRAVÍ MLADÝCH: VYTVOŘIT PODMÍNKY, ABY DO ROKU 2020 MLADÍ LIDÉ BYLI ZDRAVĚJŠÍ A SCHOPNĚJŠÍ PLNIT SVOJI ROLI VE SPOLEČNOSTI

Dílčí úkol č. 4. 1.: Děti a dospívající mládež by měly být způsobilejší ke zdravému životu a měly by získat schopnost dělat zdravější rozhodnutí

4.1.3:	Při kontrolní činnosti dozorových orgánů v oblasti reklamy zaměřit pozornost na reklamy vztahující se k životnímu stylu, výsledky vyhodnotit a případně je použít pro přípravu další legislativy v oblasti regulace reklamy odpovědnost: MPO, MZ, SÚKL spolupráce: MŠMT, SZÚ, územní samosprávné celky termíny: průběžně

Stav plnění: Úkol je průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Podle § 32 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve školách a školských zařízeních není povolena reklama, která je v rozporu s cíli a obsahem vzdělávání, a reklama a prodej výrobků ohrožujících zdraví, psychický nebo morální vývoj dětí, žáků a studentů nebo přímo ohrožujících či poškozujících životní prostředí.

Při inspekční činnosti v mateřských školách, základních školách a středních školách nebylo v roce 2007 zjištěno porušení § 32 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (reklama, která je v rozporu cíli a obsahem vzdělávání, reklama na výrobky ohrožující zdraví …). ČŠI ve školním roce 2008/2009 šetřila na podnět jednu stížnost na nevhodnou reklamu, kterou shledala bezdůvodnou.

CÍL 7: PREVENCE INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ: PODSTATNĚ SNÍŽIT NEPŘÍZNIVÉ DŮSLEDKY INFEKČNÍCH NEMOCÍ PROSTŘEDNICTVÍM SYSTEMATICKY REALIZOVANÝCH PROGRAMŮ NA VYMÝCENÍ, ELIMINACI NEBO ZVLÁDNUTÍ INFEKČNÍCH NEMOCÍ, KTERÉ VÝZNAMNĚ OVLIVŇUJÍ ZDRAVÍ VEŘEJNOSTI

Dílčí úkol č. 7. 5. : Nejpozději do roku 2015

- výskyt malárie omezit na méně než 5 případů na 100 000 obyvatel a zajistit aby v regionu nedocházelo k žádným úmrtím v důsledku neimportované malárie,

- zajistit trvalé a pokračující snižování výskytu, úmrtnosti a negativních dopadů infekce HIV/AIDS, dalších pohlavně přenosných chorob, tuberkulózy a akutních respiračních a průjmových onemocnění

7.5.1:	Zintenzivněním zdravotně-výchovných programů v oblasti pohlavně přenosných nemocí, především HIV/AIDS, zavedením výchovy k reprodukčnímu zdraví do obsahu vzdělávání posledních tříd základních a všech tříd středních škol, zaváděním „peer výchovy“ a metody „streetworku“ a zapojováním aktivit občanských sdružení, specializovaných na prevenci uvedených nákaz u cílových skupin s rizikovým chováním, příznivě ovlivňovat situaci, pokračovat v samostatném Programu řešení problematiky HIV/AIDS v ČR včetně jeho finanční dotace odpovědnost: MZ spolupráce: MŠMT, MPSV, dermatovenerologové, HS, pracovníci AIDS center, SZÚ, Česká společnost dorostového lékařství ČLS JEP, občanská sdružení specializovaná na problematiku HIV/AIDS termíny: průběžně ročně do roku 2015

Stav plnění: Úkol je průběžně plněn.

Vyhodnocení:

Plnění aktivity souvisí s kurikulární reformou, a aktivitou 4.4.1. Rámcové vzdělávací programy se touto problematikou zabývají např. v kapitolách: „Člověk a jeho zdraví v učivu o partnerství, rodičovství, základech sexuální výchovy (etická stránka sexuality, HIV/AIDS – cesty přenosu), „Výchova ke zdraví“ v učivu o ochraně před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy).

Bylo vydáno Doporučení MŠMT k realizaci sexuální výchovy v základních školách a soubor metodických programů v příručce pro učitele „Sexuální výchova – vybraná témata“. Problematika byla zařazena do sekce Digitálních portfolií na metodickém portálu www.rvp.cz a do programu semináře „Fórum výchovy ke zdraví“ v Benešově. Je připravováno Doporučení k realizaci sexuální výchovy ve středních školách.

CÍL 8: SNÍŽENÍ VÝSKYTU NEINFEKČNÍCH NEMOCÍ: DO ROKU 2020 BY SE MĚLA SNÍŽIT NEMOCNOST, ČETNOST ZDRAVOTNÍCH NÁSLEDKŮ A PŘEDČASNÁ ÚMRTNOST V DŮSLEDKU HLAVNÍCH CHRONICKÝCH NEMOCÍ NA NEJNIŽŠÍ MOŽNOU ÚROVEŇ

Dílčí úkol č. 8.5.: Dosáhnout, aby alespoň 80 % dětí ve věku 6 let bylo bez zubního kazu a ve věku 12 let měly děti v průměru maximálně 1,5 KPE zubů (zkažený, chybějící nebo zaplombovaný zub)

8.5.1:	Akční program zlepšování orálního zdraví dětí a mládeže	
	odpovědnost:	MZ
	spolupráce:	MŠMT, MZe, MŽP, Česká stomatologická společnost JEP; ČLS JEP; Česká společnost pro dětskou stomatologii JEP, Výzkumný ústav stomatologický - VFN Praha, Česká stomatologická komora, SPLDD
	termíny:	vypracování programu rok 2003 zahájení a realizace 2004 - 2010

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v oblasti působení resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

Orální zdraví jako součástí výchovy ke zdraví je obsaženo v kurikulárních dokumentech. MŠMT je členem pracovní skupiny při MZ, dlouhodobě podporuje program Zdravé zuby, komplexní výukový program péče o zubní zdraví, primárně určený pro prevenci zubního kazu u dětí na prvním stupni základních škol.

Problematika prevence zubního kazu je součástí výchovy ke zdraví v učitelském vzdělávání na pedagogických fakultách.

CÍL 9: SNÍŽENÍ VÝSKYTU PORANĚNÍ ZPŮSOBENÝCH NÁSILÍM A ÚRAZY: DO ROKU 2020 ZAJISTIT, ABY POČTY ZRANĚNÍ, POSTIŽENÍ A ÚMRTÍ, KTERÁ JSOU DŮSLEDKEM NEHOD A NÁSILNÝCH ČINŮ, TRVALE A VÝRAZNĚ POKLESLY

Dílčí úkol č. 9. 1.: Počty smrtelných a vážných zranění v důsledku dopravních nehod snížit alespoň o 30 %

9.1.5:	Vybudovat systém výchovy dětí, mládeže a dospělých k poskytování první pomoci	
	Odpovědnost:	MZ
	Spolupráce:	MV, MŠMT, MDS, vzdělávací instituty, Český červený kříž
	Termíny:	průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v oblasti působení resortu školství, mládeže a tělovýchovy, plnění je také součástí Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Usnesení vlády ČR č.165/2008.

Vyhodnocení: viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21

Výuka první pomoci je přiměřeně věku žáků součástí již vydaných RVP i připravovaných RVP, např. v oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce a Člověk a příroda, a to jednak jako samostatné nadpředmětové téma, jednak vždy při výuce tématu, kde hrozí zvýšené nebezpečí – laboratorní práce, technické činnosti, vaření…

Způsob zařazení problematiky do vzdělávání kromě rámcových vzdělávacích programů je doporučen mimo jiné také Metodickým pokynem čj. 37 014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, který je ale doporučen i pro ostatní školy a školská zařízení.

Příklady dobré praxe jsou zveřejněny na metodickém portálu www.rvp.cz (viz plnění ostatních opatření). Každá učebnice s platnou schvalovací doložkou MŠMT, která se zabývá obdobnou problematikou, obsahuje i problematiku první pomoci. V roce 2009 byl vydán soubor učebnic k mimořádným událostem, jejichž obsahem je i problematika první pomoci, a který vyhodnocoval VÚP.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je obsaženo v Příloze 1. Problematika první pomoci ve výchově ke zdraví je zařazena v učitelském vzdělávání na pedagogických fakultách.

MŠMT spojuje první pomoc s prevencí úrazů, zdravým životním stylem, dopravní výchovou, ochranou člověka za mimořádných událostí i sociálně patologickými jevy, atp. Obory vzdělání středních zdravotnických škol mají osnovy předmětu První pomoc na profesionální úrovni, proto mnohdy sami žáci těchto škol provádějí edukační činnost na veřejnosti.

MŠMT podporuje formou dotací, organizováním seminářů i dalšími formami spolupráce organizace, které se zabývají volnočasovými aktivitami dětí a mládeže; část z těchto aktivit je věnována i dopravní výchově a výuce první pomoci. MŠMT vyhlašuje každoročně Soutěž první pomoci pro žáky zdravotních škol, která přispívá k zvyšování úrovně odborných znalostí v tomto studijním oboru. Soutěž učí samostatnosti a motivuje žáky k záchranářství a prevenci úrazů.

Vzdělávací programy NIDM v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zahrnují i základy první pomoci a BOZP. Jedná se především o sportovní a rekreační aktivity/kurzy : Instruktor školního lyžování, Instruktor školního snowboardingu, Instruktor vodní turistiky, Instruktor cykloturistiky, Instruktor IN- line brusle, Hlavní vedoucí LT, Oddílový vedoucí LT, Instruktor LT nebo Zdravotník zotavovacích akcí. Oddělení neformálního vzdělávání NIDM vytvořilo na základě požadavků vychovatelek na celostátním setkání v červnu 2009 ve spolupráci s pracovníkem ČČK metodické listy na téma základy a novinky I. pomoci ve školských zařízení (web stránky NIDM – ONV).

IPPP ČR v roce 2009 realizoval v rámci tohoto úkolu metodickou pomoc školním psychologům/školním spec. pedagogům zaměřenou na poskytování intervence v krizových situacích (hrazeno z projektu ESF VIP Kariéra) a finančních prostředků projektu RŠPP-VIP (OP VK). Dotčená problematika tvořila součást opakovaně realizovaného vzdělávacího programu „Krizová intervence ve škole“, určeného pro školní psychology zapojené do projektu ESF RŠPP-VIP (OP VK). Realizace byla financována z prostředků na tento projekt.

Zjištění ČŠI za školní rok 2008/2009

Na základě kontrolní činnosti bylo zjištěno, že seznámení s organizací a poskytováním první pomoci má z 228 inspektovaných škol všech stupňů zařazenu 98,5 % škol.

Celkem 193 (84,6 %) inspektovaných škol mělo děti a žáky proškoleno o významu bezpečnostních značek a signálů.

Dílčí úkol č. 9.2.: Počty úmrtí a vážných úrazů na pracovišti, doma a při rekreaci snížit nejméně o 50%

9.2.1:	Vypracovat a realizovat národní plán prevence úrazů, jejich léčení a rehabilitace, se zdůrazněním jeho důležitosti jako veřejně-zdravotnického problému, ustavit pro jeho koordinaci meziresortní skupinu	
	Odpovědnost:	MZ
	Spolupráce:	MV, MŠMT, MPSV, MS, MDS, MMR odborné společnosti JEP, SZÚ, Český červený kříž
	Termíny:	vypracování a ustavení meziresortní pracovní skupiny 2003 realizace 2004-2015

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v oblasti působení resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

MŠMT se jako člen meziresortní pracovní skupiny podílelo na vytváření Národního akčního plánu prevence dětských úrazů. Další informace o přístupu MŠMT k této problematice – viz předchozí zprávy k plnění Zdraví 21.

MŠMT zveřejnilo na svých webových stránkách odkaz na Centrum úrazové prevence. Toto centrum se snaží poskytovat celkový přehled úrazové a preventivní problematiky se zaměřením na nové jevy a přístupy k úrazové prevenci a mechanizmu úrazů.

Další příklady dobré praxe a informace o dopravní výchově jako součásti vzdělávání jsou zveřejňovány na metodickém portále www.rvp.cz.

Prevence úrazů byla podporována aktivitami již v tomto materiálu uvedenými, (rámcové vzdělávací programy, zveřejňování informací o soutěžích s touto tematikou, dopravní výchova, první pomoc, atd.).

V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání jde na prvním stupni např. o vzdělávací oblast Člověk a jeho svět (může být ve školním vzdělávacím programu rozpracováno např. do předmětu Prvouka, Vlastivěda) – učivo drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana. Na druhém stupni je zařazeno ve vzdělávacím oboru Přírodopis, Výchova ke zdraví (př. učiva: odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů -úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) a Tělesná výchova.

Na žáky a studenty se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují mj. i bezpečnost a ochranu zdraví žáků a studentů, viz ustanovení § 65 a § 96 školského zákona. Ředitel školy je povinen uzavřít s právnickou (fyzickou) osobou, u které se bude uskutečňovat praktické vyučování, smlouvu o obsahu rozsahu a podmínkách praktického vyučování, která musí obsahovat mj. i zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

V případě odborné praxe žáků a studentů pedagogických, zdravotnických škol nebo sociálních škol, kde se odborná praxe uskutečňuje přímo s dětmi, je odborné praxe vedená supervizorem (mentorem, školitelem), který je zodpovědný za bezpečnost nejen žáků a studentů, ale i klientů (dětí v mateřských školách, dětí hospitalizovaných v nemocnicích nebo dětí v ústavní péči).

MŠMT informuje každoročně ředitele škol a další pedagogické pracovníky i odbornou veřejnost o pedagogicko-organizačních informacích. Součástí tohoto Souboru pedagogicko-organizačních informací pro mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení je i část každoročně informující o aktualitách v Bezpečnosti a ochraně zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Zjištění ČŠI za školní rok 2008/2009

Z inspektovaných 228 škol mělo problematiku ochrany zdraví zpracovánu v dokumentech škol 99,5 %. Rozšířenou nabídku vzdělávání (v nepovinných a volitelných předmětech s tématikou výchovy ke zdraví) mělo 43,8 % ZŠ a 20 % SŠ. Škol profilujících se v projektech souvisejících s výchovou ke zdraví (Zdravá škola, Zdravé zuby apod.) bylo 38,6 % MŠ, 43,8 % ZŠ a 33,3 % SŠ.

Volnočasové aktivity

MŠMT podporovalo metodicky i dotačními programy prevenci úrazů v rámci volnočasových aktivit. Nedílnou součástí školních výukových programů ve střediscích volného času je oblast předcházení dětských úrazů. Střediska volného času organizují pro širokou veřejnost Dny pro zdraví a Dny bez úrazů, na kterých je probíhá řada aktivit, jako jsou soutěže, testy, praktické ukázky s tématikou bezpečnosti a ochrany zdraví. V každodenní činnosti ve střediscích volného času je kladen důraz v rámci prevence dětských úrazů na dodržování zásad bezpečnosti při práci s dětmi a mládeží, které jsou rozpracované u každé aktivity např. jednorázové akce, kroužky a tábory.

Oblast prevence úrazů dětí je samostatným tématem v rámci vzdělávání vedoucích letních táborů. Je rovněž částí obsahu jednotlivých vzdělávacích forem pro pedagogické pracovníky ve střediscích volného času.

Výuka plavání – prevence utonutí

Výuka plavání je formálně zařazena do kurikulárních dokumentů ČR cca od r. 1985, na školách však probíhala i před tímto datem. V současné době záleží na každé škole, zda do svého ŠVP zařadí plavecký výcvik. Pokud to však učiní, stává se pro žáky této školy plavecký výcvik povinný. Jedná se o princip uplatňovaný ve všech vzdělávacích oblastech rámcových vzdělávacích programů. Přímé náklady na výuku plavání financuje škola ze státních prostředků. Případné další vzniklé náklady, např. na zajištění dopravy, hradí rodiče. Výuku plavání lze uskutečňovat v souladu se ŠVP, ve dvou zpravidla po sobě následujících ročnících 1. stupně v rozsahu nejméně 20 vyučovacích hodin během jednoho ročníku. Některé kursy jsou také 40 hodinové.

Učivo 1. stupně: (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu, Učivo 2. st. ZŠ plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti). Podle údajů Ústavu pro informace ve vzdělávaní v roce 2008/9 počet prvních stupňů škol, které vykazují žáky v plaveckých kurzech, je 3343 škol, což je 81,6 % všech základních škol, které mají žáky na 1. stupni (4098 škol), celkově tedy cca 200.000 dětí.

Při výuce plavání je nezbytné poučení o bezpečnosti. Obvykle jsou žáci seznamováni s pravidly bezpečného chování v bazénu ve třídách jako součást výuky. K dalšímu poučení dětí dochází pak ještě přímo v plavecké škole před zahájením výcviku. (Výuka první pomoci a výchova k odpovědnosti za své zdraví probíhá mimo toto poučení, je to součást povinného obsahu vzdělávání v základní škole.) Jak uvádí metodický pokyn, nejvyšší počet žáků-plavců ve skupině je 15, žáků-neplavců 10. V jedné skupině žáků se zdravotním postižením připadají na jednoho učitele plavání nejvýše čtyři žáci. Pokud však jde o děti zdravotně nebo sociálně znevýhodněné (fyzicky slabé nebo takové, které nemají osvojené některé běžné sociální návyky) metodický pokyn k zajištění bezpečnosti určuje, že na jednoho učitele připadá deset neplavců nebo patnáct plavců. Plavecký výcvik se uskutečňuje jen v zařízeních k tomu určených, tedy nikoliv v přírodních koupalištích.

Z celkového počtu 31 456 zaevidovaných záznamů o úrazech ve školním roce 2008/2009 je počet těch, které uvádějí místo úrazu bazén, koupaliště, přehradu nebo vodní nádrž, celkem 174. Po vyloučení úrazů jednotlivých částí těla (ruka, noha, hlava atd.) evidujeme 9 úrazů "jiných". Lze tedy odhadnout, že počet tonutí může být skryt v této kategorii, tj. je s velkou pravděpodobností zanedbatelný.

Učit v plaveckých kursech mohou cvičitelé plavání nebo učitelé tělesné výchovy. Učitel tělesné výchovy je absolvent vysoké školy (délka studia 4-5 let), cvičitel plavání je absolvent rekvalifikačního kurzu v délce 150 hodin u střediska akreditovaného u MŠMT.

Co se týká konkrétních plaveckých dovedností, očekává se u žáků 3-4. tříd, že uplavou 200metrů, poté jsou označováni za plavce. Tuto vzdálenost po absolvování kursu uplave většinou nadpoloviční část žáků, a téměř všichni účastníci kursu uplavou 25 metrů. Žáci obvykle obdrží motivační osvědčení - tzv. "mokré vysvědčení", výjimečně jsou ohodnoceni známkou nebo slovně (součást hodnocení z tělesné výchovy). Obvyklé ohodnocení na "mokrém vysvědčení" - obrázek delfína - uplaval 200metrů, obrázek kapra-uplaval 25 metrů a obrázek želvy za pobyt ve vodě. Při hodnocení jako součásti hodnocení z TV je snížena známka z TV nebo se odrazí ve slovním hodnocení.

Výuka plavání je zajišťována tak, že základní škola si objednává tuto službu u plavecké školy. Významnou roli při spolupráci s MŠMT v této oblasti hraje Asociace plaveckých škol ČR, což je občanské sdružení, jehož členy jsou plavecké školy i další subjekty, zabývající se plaveckou výukou ve všech jejích rozličných formách. Vznikla v roce 1992 proto, aby existoval orgán, který bude zastupovat zájmy všech sdružených subjektů. Sdružuje více než polovinu plaveckých škol (kterých je nyní asi stovka), a to jak těch, které jsou v rejstříku škol, tak i těch, jež fungují na základě živnostenského zákona.

Evidence školních úrazů

Školy a školská zařízení jsou ze zákona povinny vést evidenci všech úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb, v souladu s vyhláškou č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, která nabyla účinnosti dne 2. února 2005.

Informace o úrazech jsou v případech stanovených ve výše uvedené vyhlášce zasílány na stanoveným orgánům a institucím, mimo jiné i místně příslušnému krajskému inspektorátu České školní inspekce. Umožňuje to sledovat a zveřejňovat počty úrazů nejen podle typu škol, ale i podle místní příslušnosti. Vedle absolutního počtu úrazů sleduje ČŠI tzv. index úrazů. VÚP spolupracuje s ČŠI na

Z analýzy 31 456 záznamů o úrazech doručených ČŠI ve školním roce 2008/2009 vyplývá, že k nejvyššímu počtu úrazů došlo v základních školách – 20 530 (tj. 65,3 %), nejméně úrazů připadá na vyšší odborné školy – 198 (0,6 %). V mateřských školách se stalo 698 úrazů (2,2 %), ve středních školách 9 288 (29,5 %).

V porovnání s předcházejícím školním rokem je absolutní počet úrazů o 2 032 menší, což představuje pokles o 6,4 %. Objektivnějším ukazatelem je však roční index úrazovosti (tj. počet úrazů na 100 osob v daném školním roce) vypočítávaný vzhledem k počtu školní populace vcelku, příp. v příslušném vzdělávacím stupni. Ve školním roce 2008/2009 má hodnotu 1,83 s meziročním snížením o 0,10. Údaje o vývoji školní úrazovosti v následujícím grafu však zřetelně prokazují rozdíly v jednotlivých krajích.

Graf 2 Trendy vývoje školní úrazovosti v krajích (podle ročního indexu)

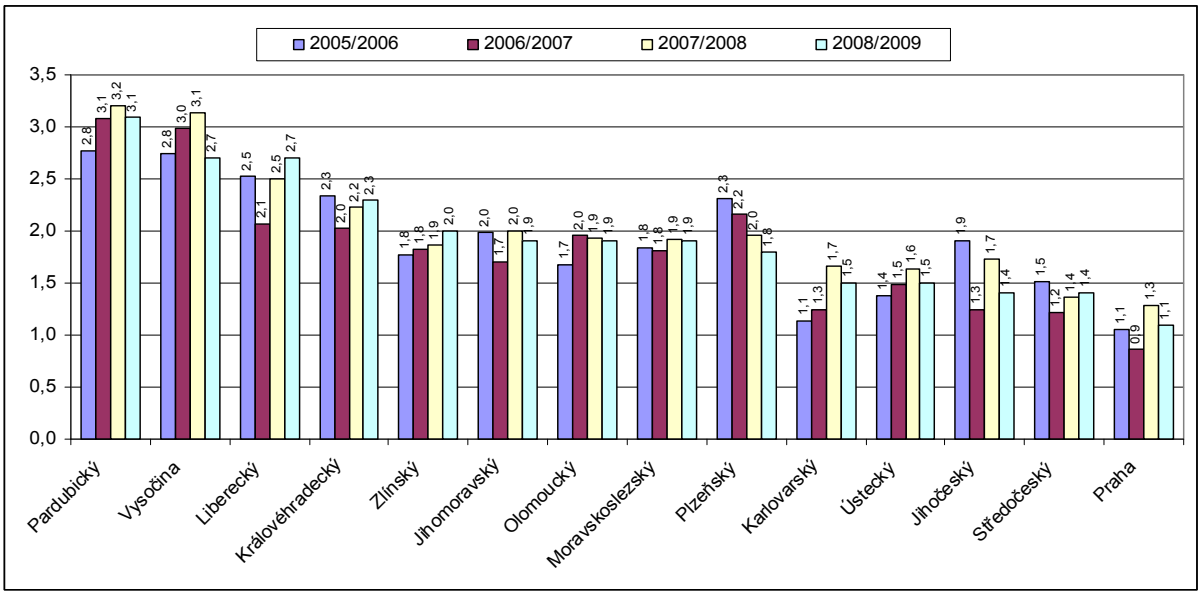

Hodnoty indexů uvedených v grafu ukazují, že nejvyšší úrazovost byla, podobně jako v předcházejících letech, zaznamenána ve školách Pardubického kraje a kraje Vysočina. Naopak nejbezpečnější školy z pohledu četnosti školních úrazů byly opět v hl. m. Praze. Vývoj školní úrazovosti v posledních čtyřech školních letech v jednotlivých druzích škol, posuzovaný podle tohoto indexu, ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1 Trendy vývoje úrazovosti ve školách v letech 2005/2006 - 2008/2009

Druh školy	Hodnota indexu úrazovosti				Rozdíl v letech 2007/2008 a 2008/2009
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	
Mateřské školy	0,21	0,22	0,23	0,23	0,00
Základní školy	2,47	2,47	2,65	2,52	-0,13
Střední školy	1,69	1,50	1,65	1,63	-0,02
Vyšší odborné školy	0,19	0,68	0,97	0,71	-0,26

Nejvíce úrazů (50,8 %) se stalo v hodinách tělesné výchovy (meziroční navýšení o 1,2 %). O přestávkách si žáci přivodili 22,1 % úrazů. Nejčastěji poraněnou částí těla byly končetiny, přitom poranění ruky bylo četnější (49,6 % případů), než poranění nohy (29,8 %). Tyto údaje jsou zcela srovnatelné s předcházejícím školním rokem.

Jako nejčastější příčina úrazu byla uváděna nešťastná náhoda – v 15 559 případech (49,5 %). Nekázeň žáků měla za následek 9 862 úrazů (31,4 %). Posuzování příčin úrazů se však v jednotlivých krajích značně liší.

Přijímaná opatření byla nejčastěji směrována na výchovu a prevenci (75,9 %), dalších 12,6 % mělo organizačně-technický charakter. Ve zbývajících případech nebyla žádná opatření uvedena. Přestože se úrazovost ve školním roce 2008/2009 snížila, potvrdí případnou tendenci poklesu, a tím i účinnost přijímaných opatření, až následující školní rok.

Zjištění vztahující se k tématu „Bezpečná a zdravá škola“ umožňují formulovat následující závěry:

Ve školních vzdělávacích programech jsou vcelku dobře rozpracovány teze vzdělávací oblasti výchova ke zdraví uvedené v rámcových vzdělávacích programech. V průběhu vzdělávacích a výchovných činností se však nedaří stanovené záměry plně realizovat.

Přestože školy vykazují vypracované preventivní strategie v předcházení šikaně, žáci ve svých výpovědích uvádějí, že projevy šikany, zejména v základních školách, nejsou ojedinělým jevem.

Ve školách se nedaří výrazněji snižovat úrazovost. Prevence je málo účinná a často pouze formální, orientovaná na všeobecná opatření výchovného charakteru.

Důvodné stížnosti na ohrožení zdraví a bezpečnosti dětí a žáků ve školách jsou ojedinělé a zpravidla jsou opakované na určitou konkrétní školu.

Podrobné informace viz Zpráva ČŠI o úrazovosti dětí a studentů http://www.csicr.cz/cz/85205-zprava-o-urazovosti-deti-a-studentu

Školní rok	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Počet úrazů	33 341	31 149	33 488	31 457

Údaje o úrazech shromažďované ÚIV

Ústav pro informace ve vzdělávání, přímo řízená organizace MŠMT, shromažďuje také údaje o celkovém počtu registrovaných úrazů a odškodnění. Statistické informace o úrazovosti dětí, žáků a studentů se sdružují prostřednictvím výkazu R 36-01 o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních. Výkaz se sbírá na základě § 28 odst. 5 zákona č. 561/2004, ve znění pozdějších předpisů.

Před platností vyhlášky č. 64/2005Sb. sledoval počet úrazů a další údaje ÚIV. Nyní dochází postupně k omezování sběru dat v této oblasti, nicméně za rok 2008/2009 jsou data ještě k dispozici. Mezi oběma ústavy došlo k dohodě, podle níž bude nadále sběr dat o úrazech zajišťovat pouze ČŠI.

Z dat evidovaných ÚIV je možné např. zjistit, že v roce 2008/2009 bylo odškodněno 27.440 případů a celkově byla vyplacena částka 71.502.461Kč.

Vybrané údaje statistické ročenky Ústavu pro informace ve vzdělávání – Školní úrazovost dětí a mládeže 2008/2009

(číslo v závorce udává počet škol a školských zařízení, celkem bylo evidováno 9381škol a školských zařízení)

Popis	Z celku úrazy při dopravních nehodách	Sebevraždy související s výchovně vzdělávacím procesem
Mateřské školy celkem (4822)	1	0
Mateřské školy z toho dívky (4822)	0	0
Základní školy celkem (4148)	7	0
Základní školy z toho dívky (4148)	3	0
Střední školy celkem (1444)	7	1
Střední školy z toho dívky (1444)	5	0
Internát celkem (93)	1	0
Internát z toho dívky (93)	0	0
Domov mládeže celkem (496)	1	0
Domov mládeže z toho dívky (496)	1	0
Dětský domov celkem (152)	6	0
Dětský domov z toho dívky (152)	3	0
Celkem (9381)	23	1
z toho dívky (9381)	12	0
Smrtelné úrazy (9381)	0	0
z toho dívky (9381)	0	0

12.3.1: Financovat a vyhodnocovat preventivní programy
odpovědnost: Rada vlády ČR pro koordinaci protidrogové politiky
spolupráce: MZ, MŠMT
termíny: v roce 2002 příprava legislativního opatření. Do poloviny roku 2003 zavedení do praxe, pak kontrola průběžně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

IPPP ČR v roce 2009 (do 16. 7. 2009, kdy byla AC příkazem ministryně č.30/2009 pozastavena - činnost Agentury pro specifikace byla obnovena k 1.9.2010.) realizoval komplexní činnost Agentury pro certifikace (AC) (sestavování certifikačních týmů a zajišťování místních šetření, předkládání protokolů o místních šetřeních a závěrečných zpráv z těchto šetření, koordinace Pracovní skupiny pro vytváření standardů primární prevence rizikového chování, kurzy pro poskytovatele preventivních programů, organizace supervizních setkání certifikátorů a metodická podpora jejich činnosti, informační systém aj).

Agentura pro certifikace byla zřízena a zahájila svoji činnost dle Příkazu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. 14/2006 dne 1. 7. 2006. Dne 2. 10. 2006 po vyškolení certifikátorů a vytvoření základních dokumentů (etického kodexu, certifikačního řádu a metodiky místního šetření) byl zahájen proces certifikace primární prevence.

Od prosince 2006 do 31. 5. 2009 prošlo certifikací celkem: 40 zařízení pro 54 programů. Podmínkám certifikace vyhovělo 36 zařízení s 48 programy. V roce 2009 byla přijata jedna závazná žádost o certifikaci dvou programů primární prevence, místní šetření v tomto zařízení bylo úspěšně realizováno 19. 6. 2009. Oba programy, o něž zařízení žádalo, vyhověly podmínkám certifikace. Další 2 žádosti jsou pouze v přípravné fázi jednání.

Certifikaci lze nyní získat pouze pro programy zaměřené na prevenci užívání návykových látek. Cílem je proto vytvořit nové Standardy, podle kterých bude možné garantovat kvalitu a komplexnost i u dalších programů primární prevence rizikového chování. Pracovní skupina v roce 2009 vytvořila základní koncepci rozšířených Standardů, byly vytvořeny a připomínkovány obecné texty týkající se primární prevence, vymezeny základní oblasti rizikového chování a vytvořena databáze odborníků, kteří se budou věnovat popisu jednotlivých typů programů v rozšířených standardech rizikového chování.

AC dále zajišťovala publicitu celého procesu certifikací, prezentovala výstupy práce v médiích, odborných konferencích, meziresortních setkáních na MŠMT, Parlamentu ČR.

CÍL 13 - ZDRAVÉ MÍSTNÍ ŽIVOTNÍ PODMÍNKY: DO ROKU 2015 BY OBYVATELÉ MĚLI MÍT VÍCE PŘÍLEŽITOSTÍ ŽÍT VE ZDRAVÝCH SOCIÁLNÍCH I EKONOMICKÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNKÁCH DOMA, VE ŠKOLE, NA PRACOVIŠTI I V MÍSTNÍM SPOLEČENSTVÍ

Dílčí úkol č. 13. 2.: Zajistit lidem s postižením více příležitostí jak pečovat o svoje zdraví a jak se zapojit do rodinného, pracovního, veřejného i společenského života v souladu se Standardními pravidly OSN pro vyrovnání příležitostí postižených osob

13.2.2:	Pokračovat v realizaci Národního plánu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
odpovědnost:	Vládní výbor pro zdravotně postižené občany
spolupráce:	zúčastněné resorty a organizace zdravotně postižených a chronicky nemocných občanů
termíny:	stanovují se ad hoc se schvalováním úkolů a průběžně hodnotí jejich plnění ve spolupráci se sekretariátem Vládního výboru pro zdravotně postižené občany, který pracuje při Úřadu vlády ČR.

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

MŠMT úzce spolupracovalo s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany a Národní radou zdravotně postižených. Všechny úkoly stanovené v Národním plánu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením za rok 2009 byly splněny. V roce 2009 MŠMT spolupracovalo v rámci své gesce na tvorbě nového akčního plánu na období 2010 až 2013.

Pro zdravotně postižené jsou každoročně vyhlašovány programy na podporu sportovních aktivit. Další informace viz 2.1.1.

13.2.3:	Nadále vyhlašovat dotační programy zaměřené na podporu zdravotně postižených v ČR, zejména: - Program podpory občanských sdružení a humanitárních organizací, **- Program veřejně prospěšných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených občanů a** - Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením. (Vychází ze stejnojmenného Národního plánu a je určen především na podporu projektů, které nemohou být dotovány z výše uvedených programů).
odpovědnost:	MZ
spolupráce:	všechny resorty, především MPSV, MŠMT a nositelé úkolů - dotované organizace zdravotně postižených a chronicky nemocných občanů.
termíny:	vyhlašování dotačních programů a ostatní termíny upravuje usnesení vlády k hlavním oblastem státní podpory vůči nestátním neziskovým organizacím.

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

MŠMT vypisuje dotační programy zaměřené na podporu vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením. V roce 2009 se jednalo o dotační program na výrobu speciálních učebnic a zajištění služeb asistenta pedagoga pro žáky se zdravotním postižením v církevních a soukromých školách.

V rámci Programu Podpora práce s dětmi a mládeží na rok 2009 a Rozvojového programu Podpora soutěží a přehlídek obdrželo 12 nestátních neziskových organizací a školských zařízení finanční příspěvek ve výši 7,4 mil. Kč. Podpořeny byly celoroční aktivity, kulturní akce a soutěže, letní prázdninové pobyty zdravotně postižených dětí a mládeže.

Další informace viz 2.1.1.

CÍL 17: FINANCOVANÍ ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB A ROZDĚLOVÁNÍ ZDROJů: DO ROKU 2010 ZAJISTIT TAKOVÝ MECHANISMUS FINANCOVÁNÍ A ROZDĚLOVÁNÍ ZDROJŮ PRO ZDRAVOTNICTVÍ, KTERÝ BUDE SPOČÍVAT NA ZÁSADÁCH ROVNÉHO PŘÍSTUPU, EFEKTIVITY, SOLIDARITY A OPTIMÁLNÍ KVALITY

Dílčí úkol č. 17.1.: Výdaje na zdravotní služby musí být adekvátní a odpovídat zdravotním potřebám obyvatelstva

17.1.1:	Zvýšit míru odpovědnosti občana za své zdraví	
	odpovědnost:	MZ
	spolupráce:	MPSV, MŠMT, SZÚ, ZP a ostatní organizace poskytovatelů zdravotní péče, Asociace nemocnic ČR, Asociace českých a moravských nemocnic, PLDD, SPLDD, ÚZIS, NKZP, ČLéK
	termíny:	průběžně v horizontu 5 let

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

Zvýšení odpovědnosti za vlastní zdraví je součástí rámcových vzdělávacích programů – viz 4.1.1. Při vzdělávání učitelů i metodické pomoci zaměřené na tvorbu ŠVP byla zdůrazňována problematika zodpovědnosti za zdraví a nutnost jejího komplexního řešení v ŠVP (Cíl – klíčová kompetence – dílčí výstupy – autoevaluace).

Dílčí úkol č. 18. 4.: Vzdělávání odborníků z jiných odvětví obsahující základní zásady politiky ZDRAVÍ 21 a speciálně vědomosti o vlivu jejich práce na zdravotní determinanty a metodách jejich ovlivňování

18.4.1:	Meziresortní návrh principů spolupráce na koordinaci vzdělávacích programů odborností, které lze uplatnit ve zdravotnictví	
	odpovědnost:	MZ
	spolupráce:	MŠMT, MPSV, MZe, Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče, Česká vědeckotechnická společnost, SÚJB, IPVZ, IDVPZ, ČLS JEP
	termíny:	Kontrolní termíny jedenkrát ročně v rámci výročních konferencí České vědeckotechnické společnosti.

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

Všechny obory vzdělání zdravotnického směru s kódy (53-) jsou posuzovány a schvalovány v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

18.4.2:	Stanovit podíl vzdělávacích programů různých resortů na společném meziresortním zajištění vzdělávání nezdravotnických odborníků
	odpovědnost: MZ
	spolupráce: MŠMT, MPSV, MPO, MO, MZe, Rada pro vzdělávání a VR MZ, Česká vědeckotechnická společnost, ČLS JEP
	termíny: Kontrolní termíny jedenkrát ročně

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

Podíl vzdělávání MŠMT je částečně popsán v předchozích zprávách k plnění Zdraví 21. Od roku 1996 pracuje Meziresortní komise zdravotnického školství, která řeší aktuální otázky zdravotnického školství.

CÍL 19: VÝZKUM A ZNALOSTI V ZÁJMU ZDRAVÍ: DO ROKU 2005 ZAVÉST TAKOVÝ ZDRAVOTNÍ VÝZKUM A INFORMAČNÍ I KOMUNIKAČNÍ SYSTÉM, KTERÝ UMOŽNÍ VYUŽÍVAT A PŘEDÁVAT ZNALOSTI VEDOUCÍ K POSILOVÁNÍ A ROZVOJI ZDRAVÍ VŠECH LIDÍ

Dílčí úkol č. 19. 4.: Opatření k vytvoření politiky v oblasti komunikace a přípravy zdravotních programů, které podpoří program Zdraví pro všechny a usnadní přístup k informacím

19.4.2:	Dohoda o mezinárodním uznávání úrovně vzdělávání a platnosti dokladů k výkonu zdravotnických povolání
	odpovědnost: MZ
	spolupráce: MŠMT, MPSV, IPVZ, IDVPZ
	termíny: 2010

Stav plnění: Úkol průběžně plněn v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Vyhodnocení:

Odkaz na legislativu k této oblasti je uveden v předchozích zprávách k plnění Zdraví 21. Mezinárodní uznávání úrovně vzdělání a platnosti dokladů k výkonu zdravotnických povolání probíhá ve spolupráci s odborem vzdělávání a vědy MZ. V oblasti uznávání úrovně vzdělání a platnosti dokladů k výkonu zdravotnických povolání spolupracuje odbor vysokých škol s odborem vzdělávání a vědy MZ a s příslušnými vysokými školami. V roce 2010 bude vypracována metodika uznávání zahraničního vysokoškolského vzdělání v lékařských oborech Střediskem pro ekvivalenci dokladů při CSVŠ, v.v.i. (síť ENIC).

Příloha č. 1

Vybrané semináře DVPP (dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) organizované ostatními přímo řízenými organizacemi MŠMT v roce 2009 k programu Zdraví 21

Vybrané vzdělávací akce DVPP organizované v roce 2009, oblast:	organizátor - přímo řízená organizace MŠMT	Celkový počet vzdělávacích akcí	Celkový počet odučených hodin	Celkový počet účastníků
Zdravý životní styl	NIDM	5	40	100
Šikana a prevence	NIDM	4	80	80
Prevence úrazů a první pomoci	NIDM	23	676	402
Šikana a agresivní chování	NIDV	17	110	488
Psychické a fyzické týrání dětí, domácí násilí	NIDV	2	16	39
Ochrana před úrazy, bezpečnost a ochrana zdraví	NIDV	9	76	161
Rizikové chování, návykové poruchy	NIDV	1	8	10
Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu	NIDV	1	6	15
Tělesná výchova a pohybový režim v ŠVP	NIDV	5	40	94
Sexuální výchova, sexuální zneužívání dětí	NIDV	2	11	36
Mimořádné události a ochrana obyvatelstva	NIDV	7	35	132
Základní normy zdrav. znalostí, 1. pomoc	NIDV	1	5	18
Celostátní seminář zaměřený komplexně na prevenci – „Dítě v krizi“	NIDV	1	14	158
Sociometricko-ratingový dotazník	IPPP ČR	3	27	43
Diagnostika vztahů a sociálního klimatu ve školních třídách	IPPP ČR projekt ESF RŠPP-VIP II	1	8	26
Práce psychologa s třídní skupinou	IPPP ČR projekt ESF RŠPP-VIP II	1	8	26
Krizová intervence ve škole	IPPP ČR projekt ESF RŠPP-VIP II	1	8	12
Sebezkušenostní dlouhodobý výcvik pro vedení problémových třídních kolektivů I.	IPPP ČR	1	120	20

Asistent pedagoga	IPPP ČR	1	120	20
Práce s problémovými žáky	IPPP ČR projekt ESF VIP-Kariéra	1	7	7
Netolerantní chování žáků	IPPP ČR projekt ESF PROPOS	1	6	28
Korektivní, resocializační a socioterapeutická práce se skupinou (Sebezkušenostní výcvik pro vychovatele)	IPPP ČR	1	140	19
Extrémní poruchy chování- EPCHO	IPPP ČR	3	178	41
Aspekty sexuální výchovy v kontextu kriminality dětí a mládeže	IPPP ČR	1	60	12
Primární prevence v prostředí školy - tvorba a realizace minimálního preventivního programu	IPPP ČR	1	8	20
Úvod do motivačních rozhovorů	IPPP ČR	1	16	15
Motivační rozhovory - pokračování	IPPP ČR	1	16	13
Motivační rozhovory	projekt ESF VIP-Kariéra	1	16	16
Metodika rozvoje grafomotoriky a počátečního psaní	IPPP ČR	3	21	51
Metody nácviku čtení a psaní	IPPP ČR	1	6	30
Možnosti využití muzikoterapie při práci se žáky v ZŠ speciální	IPPP ČR	3	48	54
Studium pedagogiky pro asistenty pedagoga	IPPP ČR	1	100	20
Kurz pro začínající speciální pedagogy a psychology v SPC	IPPP ČR	1	40	43
Seminář Výchova ke zdraví XII (duben 2009), VÚP spolupořadatel – vystoupení k prevenci úrazů, workshop pro učitele ZŠ a SŠ s praktickými vstupy vybraných škol	VÚP spolupořadatel s PedF MU, Kalokaghatia	1	20	150
Seminář pro katedry TV pedagogických a tělovýchovných fakult (Stráž nad Nežárkou), výuka TV podle ŠVP, prevence úrazů aj.	VÚP spolupořadatel s FTVS UK a PedF MU Brno	1	16	25

Příloha č. 2

Vybrané finanční náklady MŠMT v roce 2009 na program Zdraví 21

v tis. Kč

Vybrané dotační a rozvojové programy v oblasti sportu, volnočasových aktivit a rizikového chování	
Pravidelná sport. činnost dětí a mládeže ve věku 6 až 18 let	11 950
Otevřené sportovní akce zaměřené ke zdravému a aktivnímu životnímu stylu	10 350
Pohybové aktivity občanů starších 60 let	1 950
Vzdělávání dobrovolných pracovníků nestátních neziskových organizací v oblasti sportu	2 250
Sport a škola - činnost školních a univerzitních sportovních klubů	20 000
Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání (podpora sportovní činnosti neorganizované mládeže)	5 000
Programy na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování	25 000

Problematika Zdraví 21 byla dále částečně (odhadem cca z 10%) řešena v rámci následujících programů (uvedené částky jsou částky poskytnuté vždy na celý program)[3] :	
Rozvojový program Podpora EVVO ve školách	9 913
Program Podpora činnosti NNO působících v oblasti EVVO	4 838
Program na podporu činnosti OS působících v oblasti předškolního, základního, středního a ZUV	447
Dotační program Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	18 131

[3] Problematika zdraví byla zahrnuta jako součást některého z modulů vyhlášených programů a v projektech mnohých žadatelů byla zapracována.

Rozvojové programy pro veřejné vysoké školy

Cílem rozvojových programů je přispět k naplňování jednotlivých priorit stanovených v Dlouhodobém záměru ministerstva a jeho Aktualizaci. Veřejné vysoké školy si jako předkladatelé projektů zvolí v jednotlivých programech ty priority, které jsou pro jejich vysokou školu nejdůležitější a jsou v souladu s jejich dlouhodobým záměrem a jeho aktualizací.
Předkládané projekty se tradičně dělí na:

A. „*Decentralizované projekty*“ - integrované projekty vycházející z aktualizace dlouhodobého záměru vysoké školy, z analýzy rozvoje instituce a jsou předkládány v rámci tzv. orientačního limitu, který vyjadřuje výši předpokládané dotace pro jednotlivé školy.
B. „*Centralizované projekty*“ – projekty, na jejichž řešení má ministerstvo v souladu se svým dlouhodobým záměrem prioritní zájem, a proto budou financovány mimo orientační limit.

Decentralizované projekty 2009

VŠ	Název projektu	období řešení	Celkem tis.Kč
České vysoké učení technické v Praze	Rozvoj úrovně informačních a poradenských služeb pro studenty a zájemce o studium včetně osobnostního rozvoje studentů ČVUT a snižování nerovností v přístupu k VŠ vzdělání	1/09 - 12/11	750
Masarykova univerzita/ MU	Podpora mladých lidí, sociálně, ekonomicky či zdravotně znevýhodněných při uplatňování se na trhu práce	1/09 - 12/09	500
MU	Vyrovnání příležitostí v přístupu ke studiu	1/09 - 12/09	300
Slezská univerzita v Opavě/ SU	Optimalizace vysokoškolského poradenství na SU a jeho součástech	01/09-12/09	600
Technická univerzita Liberec/ TUL	Podpora studia studentů různým způsobem znevýhodněných	1/09-12/09	500
Univerzita Karlova v Praze /UK	Zvyšování úrovně podpory činnosti Informačního centra o náboženství a sektách a penitenciárního poradenství	1/09 -12/09	410
UK	Centrum pro podporu zrakově postižených studentů UK	1/07 - 12/09	985
UK	Služba pro vyrovnání podmínek studia studentů se zdravotním postižením	1/08 - 12/10	1 000

UK	Vytvoření a stabilizace víceúčelového adiktologického preventivně-informačního a ambulantního provozu určeného pro studenty UK v Praze a zvyšování dostupnosti studia oboru adiktologie pro skupinu znevýhodněných uchazečů	1/09 - 12/09	1 500
UK	Podpora a poradenství znevýhodněným studentům na UK FF	1/09 - 12/09	3 600
UK	Jazykové vzdělávání zdravotně handicapovaných studentů	1/09 - 12/09	340
UK	Podpora handicapovaných studentů a informačně poradenské služby pro studenty UK v Praze, PedF	1/09 - 12/09	2 200
UK	Prevence a zvládání stresu, studijního a zdravotního selhání vysokoškolských studentů	1/09 - 12/09	133
UP	Podpora jazykové připravenosti uchazečů o studium Katolické teologie na CMTF UP v rámci Teologického konviktu.	1/09 - 12/09	120
Univerzita Pardubice/ UPa	Zpřístupnění webových stránek Univerzity Pardubice zrakově postiženým studentům	1/09 - 12/09	300
VŠB-TUO	Podpora sociálně a ekonomicky znevýhodněných studentů bakalářského studijního programu "Strojírenství" Fakulty strojní VŠB - TUO Ostrava v centru Bc. studií v Šumperku	1/09 - 12/09	450
VŠB-TUO	Podpora speciálního mobilitního stipendia v rámci LLP/Erasmus sociálně slabším studentům	1/09 - 12/09	400
Vysoká škola ekonomická v Praze/ VŠE	Podpora studentů a absolventů VŠE při vstupu na trh práce	1/09-12/09	696
Vysoké učení technické v Brně/ VUT	Inovace a rozšíření poradenských služeb pro studenty VUT v Brně	1/09-12/09	1 500
Západočeská univerzita v Plzni/ ZČU	PORADNA-09: Poradenství a integrace	1/09-12/09	2 000

Centralizované projekty 2009

VŠ	Název projektu	období řešení	Celkem tis.Kč
Česká zemědělská univerzita v Praze	Podpora vzdělávání handicapovaných studentů ČZU při zvyšování jejich práceschopnosti, soběstačnosti a konkurenceschopnosti	1/09 - 12/12	4 600
ČVUT	Podpora integrace zdravotně handicapovaných studentů na ČVUT	1/07 - 12/10	2 600
MU	Studium osob se specifickými nároky na Masarykově univerzitě	1/09 - 12/09	15 850
MZLU	Zpřístupnění výukových programů celoživotního vzdělávání na MZLU v Brně zdravotně hendikepovaným studentům - IV. etapa	1/09-12/09	19 000
OU	Integrace studentů se speciálními potřebami do studia na vysoké škole	1/09 - 12/09	2 700
TUL	Studium bez překážek	1/09-12/09	5 093
UK	Zvyšování úrovně podpory vzdělávání studentů se speciálními potřebami na HTF	1/09 - 12/11	1 650
UK	Speciální letní výběrová praxe z anglického jazyka na Univerzitě v Bristolu pro neslyšící a nedoslýchavé studenty Univerzity Karlovy v Praze	1/08 - 12/09	736
UK	Druhá fáze zvyšování odborné kvalifikace českých znakových tlumočníků a univerzitních učitelů neslyšících formou kombinovaného rekvalifikačního studia v oboru britského znakového jazyka jako prostředku výuky a tlumočení angličtiny	1/09 - 12/09	385
UK	Elektronická knihovna oborů česká literatura a komparatistika na www pro nevidomé a slabozraké	1/08 - 12/09	502
UK	Podpora studia studentů s tělesným handicapem na KTF	1/08 - 12/12	2 344
UK	Centrum sportovních aktivit zdravotně postižených studentů UK	1/08 - 12/09	900
UK	Zlepšování služeb handicapovaným studentům	1/09 - 12/09	1 291
UP	Zpřístupňování studia studentům a uchazečům o studium na UP v Olomouci se zdravotním a sociálním znevýhodněním	1/09-12/09	3 940
VŠB-TUO	Podpora rovných příležitostí ke studiu na vysoké škole	1/09 - 12/10	588

UPar	Zlepšení podmínek handicapovaným studentům při studiu na Univerzitě Pardubice	1/09 - 12/09	4 500
VŠB-TUO	Podpora rovných příležitostí ke studiu na vysoké škole	1/09 - 12/10	3 030
VŠB-TUO	Integrace zdravotně handicapovaných studentů a studentů se specifickými potřebami do studia na vysoké škole	1/07 - 12/09	1 900
VŠB-TUO	Poskytnutí možnosti vysokoškolského vzdělávání vybraným jedincům romského etnika a rizikovým sociálním skupinám - pokračování RP z roku 2008	1/08 - 12/12	350
VŠE	Vzdělávání handicapovaných studentů	1/09-12/09	2 562

Evropské strukturální fondy

REGISTRAČNÍ ČÍSLO	NÁZEV PROJEKTU	PŘÍJEMCE PODPORY	Přidělené finanční prostředky v tis. (Kč)
CZ.1.07/1.3.00/08.0229	Minimalizace šikany	AISIS	47 419
CZ.1.07/1.3.00/08.0205	Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni.	Univerzita Karlova v Praze	43 261
CZ.1.07/1.3.00/08.0162	Vzdělávání vedoucích pracovníků školních jídelen	OKIN EDUCA, s.r.o.	21 487
CZ.1.07/1.3.00/08.0203	Studium prevence sociálně patologických jevů	Sdružení Podané ruce, o.s.	5 085
CZ.1.07/1.3.00/14.0008	Tvorba a implementace edukačního systému zdravého životního stylu - podpora pohybové aktivity na školách a školských zařízeních	Univerzita Palackého v Olomouci	9 096
CZ.1.07/1.3.00/14.0091	Na hřišti i na vodě být s dětmi vždy v pohodě	Masarykova univerzita	14 678
CZ.1.07/1.3.08/01.0025	KOTVA - Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v primární prevenci rizikového chování	Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.	2 726
CZ.1.07/1.3.08/01.0014	Vzdělávání v oblasti přenosu nejlepší praxe prevence kriminality a sociálního začlenění mládeže	Centrum pro veřejnou politiku	2 250
CZ.1.07/1.3.10/01.0054	Tělesná výchova se zaměřením na kolektivní míčové hry	Volejbalové centrum mládeže Brno o.s.	3 841
CZ.1.07/1.3.10/010009	Rozvoj sociálních dovedností a adaptace ve	ZŠ M. Kudeříkové Příční	1 206

	smyslu podpory zdraví pedagogických pracovníků	1365 Strážnice	
CZ.1.07/1.3.10/01.0031	PPP (Podpora profesionální prevence)	Občanské sdružení Anabell - sociální poradenství pro nemocné anorexií a bulimií	1 531
CZ.1.07/1.3.13/01.0060	Pohyb pro všechny - více motivace, žádný závod, žádná diskriminace	Gymnázium Jiřího Wolkera, Kollárova 3, Prostějov	4 094
CZ.1.07/1.3.13/02.0020	Další vzdělávání pro pracovníky škol a školských zařízení v OK v oblasti Integrovaného záchranného systému	Střední zdravotnická škola, Vápenice 3, Prostějov	3 011
CZ.1.07/1.3.13/02.0040	Nebezpečné komunikační jevy pro učitele se zaměřením na kyberšikanu, kyberstalking, kybergrooming a další sociálně-patologické jevy	NET UNIVERSITY s.r.o.	3 582
CZ.1.07/1.3.05/11.0013	DVPP-Vytváření minimálního preventivního programu na školách a jeho evaluace	Občanské sdružení AVE	2 180
CZ.1.07/1.3.05/02.005	Vzdělávací program pro pedagogy ZŠ a SŠ v oblasti prevence sociálně patologických jevů	Renarkon, o.p.s.	3 685
CZ.1.07/1.3.05/02.0022	Lektor volnočasových aktivit dětí a mládeže	Dětský domov a Školní jídelna, Lichnov 253, příspěvková organizace	5 537